

Glasilo občine Cerknica

Slivniški pogledi

| april 2021 | letnik 7 | številka 73 |

OBČINA
CERNICA

Beč | Bečaje | Begunje pri Cerknici | Bezuljak | Bločice | Bloška Polica | Brezje | Cajnarje | Cerknica | Čohovo | Dobec
Dolenja vas | Dolenje Jezero | Dolenje Otave | Gora | Gorenje Jezero | Gorenje Otave | Goričice | Grahovo | Hribljane
Hruškarje | Ivanje selo | Jeršiče | Korošče | Koščake | Kožljek | Kranjce | Kremenca | Krušče | Kržišče | Laze pri Gorenjem Jezeru
Lešnjake | Lipsenj | Mahneti | Martinjak | Milava | Osredok | Otok | Otonica | Pikovnik | Pirmane | Podskrajnik | Podslivnica
Ponikve | Rakek | Rakov Škocjan | Ravne | Reparje | Rudolfovo | Selšček | Slivice | Slugovo | Stražišče | Sveti Vid | Ščurkovo
Štrukljeva vas | Tavžlje | Topol pri Begunjah | Unec | Zahrib | Zala | Zelše | Zibovnik | Žerovnica | Župeno

917723861019006

3 Uvodnik

4 Intervju

Jan Petrič

7 In memoriam

8 Iz občinske hiše

10 Aktualno

12 Gospodarstvo

14 Utrip

15 Ljudje med nami

16 Dogaja se

18 Naša društva

20 Modre strani

22 Notranjska, obujena in dragocena

24 Iz zgodovine

27 Obveščamo

30 Kultura in kulturniki

33 Napovednik

34 Mladi mladim

36 Šport

37 Komunala Cerknica

38 Ideja za izlet

41 Notranjski regijski park

38 Razgibajmo možgane

Notranjska

Google Play

App Store

Naloži brezplačno aplikacijo Občina Cerknica in bodi obveščen o dogajanju!

Prejeto iz App Store

Prejeto iz Google Play

Slivniški pogledi – glasilo občine Cerknica

Izdaja: Občina Cerknica, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica.

Fotografija na naslovnici: Bralka, Ljubo Vukelič

Izid: vsak mesec, na začetku meseca. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Cerknica.

Cena: 2,78 evra za izvod s poštnino za naročnike izven občine Cerknica. Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Cerknica in prihodkov oglaševanja.

Odgovorna urednica: Maruša Opeka

Uredniški odbor: Marija Hribar, Miha Jernejčič, Maruša Mele Pavlin, Polona Otoničar Pajk, Sabina Popek Simšič

Urednik fotografije: Ljubo Vukelič

Lektoriranje: Polona Otoničar Pajk

Oblikovanje: Avrora AS, d. o. o.

Tisk: Para tiskarna, d. o. o.

Naklada: 4.050 izvodov

ISSN: 2386-0197

Naslov uredništva:

Slivniški pogledi
Cesta 4. maja 53
1380 Cerknica

E-naslov: urednistvo@slivniskipogledi.si

Facebook: Slivniški pogledi

Vplivneži vsakdana

📷 Ljubo Vukelič

Precej zamujam z oddajo uvodnika, pišem ga v nedeljo popoldan, tisto zadnjo marčevsko nedeljo, ko smo izvedeli, da se država ponovno zapira. Slišali smo, da ni ključnih naslednjih štirinajst dni, pač pa enajst. Malo sem cinična, čeprav ukrepe dosledno spoštujem in ja, tudi cepila se bom, ko bom imela priložnost. Trudim se tudi, da bi še vedno zaupala strokovnjakom.

Lahko preberem na stotine člankov,

ki krožijo po različnih medijih, pa z gotovostjo lahko zatrdim, da jih ne bom razumela. Brez zamere, tudi večina tistih, ki jezno delijo takšne vsebine, jih ne. Angleži temu pravijo »bias«, po slovensko – pristranskost. Pristranskost je težnja, da se nagnemo v določeno smer, bodisi v korist bodisi proti določeni stvari. Biti resnično pristranski pomeni, da nam manjka nevtralnost stališče do določene teme. Če smo do nečesa pristranski, smo temu tudi naklonjeni.

Pa bom raje zanihala v drugo smer – vsebini tokratnih Stivniških pogledov. V članku razmišljam o poklicih prihodnosti in o tem, čemu vse bi že morali biti priča v letu 2020, ko smo pridno sedeli doma in držali pesti, da nam ne bo zmanjkalo toaletnega papirja. To, da smo bili doma, je pomenilo tudi več nakupovanja prek spleta. Sama sem to počela že prej – gneče v trgovskih središčih nisem nikoli marala. Včasih sicer točno vemo, kaj si želimo kupiti, včasih ne, in k nakupu določene stvari nas lahko zagotovo usmerijo tudi vplivneži (iz angleščine – influencerji).

Influencer, vplivnež – naziv, za katerega se sicer ne morete šolati, bi pa mnogi mladi ta poklic že izbrali; tudi moj sin bi

bil »youtuber«. Vplivneže sicer poznamo že stoletja; to so posamezniki, ki s svojimi dejanji, odločitvami in priporočili vplivajo na dejanja drugih. Ker jim ljudje verjamejo, so postali hodeči oglasni panoji, in če so te oglaševalske naloge nekoč opravljali prostovoljno in brez plačila, pa se je njihova pristnost izgubila s tem, ko so jih podjetja za takšno vplivanje na ljudi, ki jim verjamejo in jim sledijo na družbenih omrežjih, začela plačevati.

Z vami delimo dve pozitivni zgodbi deklet, ki se ukvarjata s tem. Spadata med nano vplivneže, saj imata obe nekje dva tisoč sledilcev. V Sloveniji velja, da zakorakaš v svet vplivnežev, ko presežeš mejo deset tisoč sledilcev. Če boste kliknili na njun profil, boste presenečeni.

Pa naj zaključim tako, kot sem začela – in naj se razumemo, trenutno stanje mi ni všeč in da sem del tega zgodovinskega dogodka, mi že konkretno preseda. Priznam pa – navadila sem se na delo od doma in vsakodnevne vožnje v Ljubljano ne pogrešam niti za sekundo. Navadila sem se na nikoli končane sestanke prek različnih platform in najpogostejšega komentarja med sestanki: »Na mute si.« Navadila sem se na trenirko vsak dan in na jutranjo kavo z možem. Navadila sem se, da vsako jutro pred šolo objamem Ivo in Jakoba. Spet in spet spoznavam, kako lepa je naša Notranjska, kako lepa je naša občina, koliko skritih gozdnih poti in malih hribov premore. Pogrešam pa prijatelje, piknik z njimi doma na vrtu in spontan izlet kamorkoli že. Če pomislim, kaj pogrešam, sem lahko hvaležna ne glede na trenutno stanje. In ne, nisem pristranska, dobro se zavedam, da je veliko težkih zgodb, ki so jih prinesli koronski časi, in če le imam priložnost, pomagam.

Sabina Popek Simšič

Jan Petrič

Oblikovalec Jan Petrič z Lipsenja je znan po številnih projektih, v katerih pogosto združuje dve svoji veliki ljubezni: tradicijo in design. Diplomiral je na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani z diplomskim delom z naslovom Celostna podoba Notranjskega regijskega parka, magisterij strategije identitete blagovnih znamk pa je zaključil na oblikovalski šoli Elisava v Barceloni v Španiji.

Zadal si je cilj obnoviti več kot 160 let staro žago in mlin na domačiji, kot oblikovalec pa deluje tako v domači občini (npr. oblikovanje vizualne identitete Občine Cerknica in številnih lokalnih podjetij) kot širom Evrope, saj sodeluje s številnimi znanimi znamkami (npr. Louis Vuitton, Dior, Guerlain, Dolce Gabbana ...).

Zelo veliko si prepotoval. Prvič si šel na štop do Pirenejev v Španiji pri 17 letih, še prej pri 16 letih po Evropi z vlakom, pri 18 letih v Južno Ameriko. Magisterij si naredil v Barceloni, zatem živel še v Madridu, pred tem kratek čas delal v Turčiji. Praviš pa, da sta te najbolj prevzeli Španija in njena kultura, ki je popolno nasprotje Notranjskemu človeku. Kaj misliš s tem?

V vseh pogledih je povsem nasprotna, ampak ne mislim v slabem pomenu. Ko se dva Slovenca oziroma Notranjska človeka dogovarjata za kavo – dobro, zdaj v koronačasu se ne –, traja kar nekaj dni, da se dogovorita, kdaj se bosta srečala. V Španiji pa je tako, da se dobijo že uro po tem, ko se slišijo. Npr. »A se dobimo?« »Sem na vlaku izven Barcelone.« »Dobro, se dobimo čez uro in 15.« Za prijatelje, znance, če želijo, naredijo takoj. Družabno življenje je tam tudi sicer drugačno. Spomnim se, da smo se s sošolci drugi, tretji dan mojega bivanja dogovorili, da se dobimo nekje v lokalu, da bomo pregledali naloge. Tam je to bolj običajno kot v Sloveniji, da se dobivajo zunaj, v lokalu. In rečejo, da se dobimo ob enih. Pa rečem, da imam sicer takrat kosilo, ampak bom prestavil. Pa kolega pravi: »Ja kako kosilo, mi govorimo o eni uri ponoči.« Pa tudi sicer se družabno življenje tukaj konča, ko končaš študij – no, jaz to tako vidim – po končanem študiju greš bolj planirano ven. Se zмениš dva meseca prej za obisk koncerta. Tam je pa to del življenja, da se srečujejo vsakodnevno. Ta fizični socialni stik jim

je precej pomembnejši. Vedno imajo tudi kaj za jesti zraven, nekaj za zraven, ne obilno. Mi in Španci smo sicer od druge svetovne vojne naprej v istem časovnem pasu, a se tam vse začne dogajati precej pozneje kot tukaj. Zjutraj je tam namreč eno uro in pol še tema, ko je pri nas že svetlo. In ta ura jih definira. Zvečer je tam svetlo do enajste ure. Zjutraj pa ne moreš v supermarket pred deseto uro, ker je še vse zaprto. Mi je bilo pa zanimivo, da se profesorji in študentje tikajo in kličejo po imenu. Na začetku sem se zelo trudil z vikanjem in mi potem enkrat en profesor reče: »Jan, a ti mene slučajno vikaš?« Sem se ustrašil, da sem kaj narobe uporabil, kajti bil sem še na začetku učenja španskega jezika. Potem pa mi je povedal, da ga moram klicati po imenu in tikati, saj bova, ko bom zaključil študij, kolega z enakim nazivom.

» Na začetku sem se zelo trudil z vikanjem in mi potem enkrat en profesor reče: »Jan, a ti mene slučajno vikaš?«

Kako pa je bilo v Turčiji?

Tam sem delal v arhitekturnem biroju. Bil sem del arhitekturnih projektov kot podpora na vizualnem področju. Tam sem bil nekaj mesecev. Delal sem vizualizacije, prodajne kataloge, predstavitvene mape, ki morajo biti zelo lepo oblikovane za naročnike. V Turčiji so namreč ob Egejskem morju gradili na veliko počitniška naselja tudi s po 300 vilami, počitniškimi hišami in treba je bilo vse natančno zrisati. Ko je

kupec izbiral hišo, je dobil katalog, kjer je bilo natančno določeno vse, kako bo kaj izgledalo. Niti nisi vedel, da ta vila še ne obstaja. Vse je bilo vnaprej določeno, kako bo izgledal prostor, npr. tudi preproga, oprema. Sem pa bil nujno prisoten na vseh sestankih, čeprav turško znam le okrog 150 besed. Lastnikom biroja se je namreč zdelo pomembno, da pokažejo strankam, da pri njih dela tudi nekdo iz Evrope.

Pa Turčija kot dežela?

Turčija kot dežela mi je bila zelo všeč. Ves ta del zahodne Turčije je zibelka grške kulture, ker to je bilo v antični Grčiji del Grčije. Po tistem sporu, leta 1912, vojni med Turčijo in Grčijo, so se pa razšli in se odločili zavoljo miru, da bodo vsi otoki grški, celina pa turška. Recimo Troja je danes v Turčiji. Zgodovina mi je bila sicer od vedno zelo ljuba, pa tega nisem vedel, sem šele tam izvedel. Efez, eno najbolj ohranjenih antičnih grških mest, je danes v Turčiji, tam blizu Izmirja, kjer sem živel. Z vidika spoznavanja antike je bilo v Turčiji res odlično.

Tradicija ti je zelo blizu.

Doma imate več kot 160 let stara mlin in žago, ki si se ju lotil obnavljati. Obnavljanje žag ni prav pogosto.

Imamo staro domačijo z mlinom in žago. Moj prapraded je postavil mlin leta 1853. To je zagotovo del družinskega znanja, dediščine. Imamo namreč rodovnik nazaj do leta 1600, ki kaže, da so bili v družini že prej mlinarji. Še pred mojim prapradedom so se drugi predniki ukvarjali s tem. Tako da ne bi

mogel dopustiti, da bi to propadlo, bilo pozabljeno, ker se mi zdi, da je to tako znanje, takšno bogastvo, da bi res ga rad ohranil naslednjim rodovom. Da se ne bi to končalo z našo generacijo. Mlin in žaga sta pri nas delovala do velikih poplav leta 2014. Takrat je voda mlin uničila, tako da sedaj ne deluje. Je pa to ena izmed prioritet, ki bi jo rad postavil nazaj, saj to na žalost propada v Sloveniji. Če pogledamo na Notranjskem – včasih je bilo res veliko mlinov in žag. Zares delujočih je sedaj samo še nekaj, pa še so toliko stari, da bi bilo treba precej vložiti v to in razviti v tem smislu, da se ohrani.

Pa žagarstvo?

Za žagarstvo tudi podobno. Žaga je sicer mogoče danes nekoliko bolj komercialna zadeva, ampak tradicionalna na istem nivoju. Pri žagi sicer vidim manjšo potrebo, ker žaga pri nas še deluje. In ker žaga ti ne daje osnovnega sredstva kot mlin, torej hrane. Hrana je naš prvinski element že od nekdaj. Če v nečem ne vidiš smisla, bo to znanje šlo. Pri mlinu in pri žagi sem prišel do tega, da je možnost, da lahko obnoviš ne samo v lastni režiji, ampak ti prisluhnejo institucije, npr. Zavod za varstvo naravne dediščine, ki pa znajo seveda predvsem svetovati. Jaz imam z njimi dobre izkušnje. Prvi korak k začetku obnove je bil ta, da je bil objekt razglašen kot spomenik lokalnega pomena, cela domačija pravzaprav. In jaz našo domačijo vidim kot neko živo etnološko točko, ki jo želim obdržati, da bi zaživela za take, ki znajo to ceniti. Šel bi celo dlje. Rad bi pokazal, koliko dela je potrebnega, da iz žita na koncu dobiš moko, če si jo sam zmelješ; po možnosti še brez elektrike, na vodo, kot je tradicionalen način. Na najbolj preprost mehanski način, brez elektrike, brez motorjev. Koliko sem uspešen? Ne ravno toliko, ker je pogojeno z zelo velikimi sredstvi in časom, je pa pomembna ta ideja, da se tega lotiš. Recimo pri nekaterih drugih mlinih so ves inventar že zdavnaj uničili. Mi imamo še vse ohranjeno. Sicer zobniki več ne delajo, ker je vse leseno. A upam, da bom v nekaj letih vzpostavil

tako, da bo v prvi vrsti funkcionalno, in da bi sam prisostvoval temu tradicionalnemu procesu od žita do moke. Ja, to področje mi je res zelo blizu, najbolj zanimivo, najbolj smiselno. Najbolj se me dotika, ker imamo to doma. To pomeni tudi povezanost s tradicionalnim življenjem, naravo. Na Notranjskem je to še posebej izrazito.

» Delo na tem področju je iz profesionalnega pogleda nadvse zanimivo, saj imajo te blagovne znamke (vizualno) komuniciranje res na visokem nivoju.«

S tradicijo si povezan tudi prek žganjekuhe. Prejel si plaketo za kakovost žganja in nagrado Brumen za design grafične podobe in embalaže. Nagrade Brumen so najvišja nacionalna priznanja v stroki s področja oblikovanja.

Oblikovalec Jan Petrič in pohištvo iz lesa LLEESS, ki je oblikovano in izdelano na Notranjskem. (© Aleksander Lilič)

Moja mama je iz Martinjaka in so imeli nad avtobusno postajo gostilno. Potem so se preselili na Marof. Hiše iz Martinjaka se ne spomnim, vem pa, da je bila to čisto prava gostilna, bil je tudi »balinplac« zadaj. Potem so pa imeli na Marofu tip hišne gostilne, mislim, da obstaja prav termin »hišna gostilna«, in ko smo mi prišli k stari mami in atu v nedeljo na obisk, smo bili v hiši, danes bi rekli v dnevni sobi, in so potem prišli trije, štirje, pet ljudi predvsem na šnopc. Mi smo se pogovarjali družinske stvari tam, gostje so pa bili tam tri,

štiri ure, mama jim je šla vmes natočit in prišla nazaj. Ni pa bilo to zastoj, ker je bila to vseeno gostilna. Je bilo lahko tudi na kredo in so potem na koncu meseca plačali, ne vem točno. Kot majhnemu otroku mi je bilo to zelo zanimivo. Ata z Marofa je bil žganjekuhec. Od Marofa gor do Slivnice so bile včasih same hruške in drugo sadno drevje, tako da je nakuhal veliko šnopca. Tudi na Lipsenju so kuhali. Ta žganjekuha mi je bila fascinantna v času, ko sem delal magisterij, ker sem sodeloval pri strategiji. V Španiji voda ni dobre kakovosti, ampak so tako dobro strategijo naredili, da sem šel

tisto vodo kupit, ker te sama predstavitev izdelka prepriča in me je res zanimalo, kako je videti steklenica v živo. Žal je tako, da lahko tudi en slab produkt skomunicirajo tako, da je res uau. Takrat sem se vprašal, kaj pa imamo doma v Sloveniji kakovostnega, da bi lahko naredili tako

uspešnico. In sem že pomislil na les, ampak ta moja zgodba z lesom je prišla pozneje, potem sem se pa vprašal, kaj že proizvajamo doma, da bi lahko potegnil vzporednico. In sem se spomnil žganja. Potem sem doma sodeloval pri kuhi. Naredil sem cel projekt iz tega: embalažo, etiketo, tudi to, da sem registriral dejavnost. Pozneje sem imel zelo velike težave, ker sem bil tretiran kot zelo velik proizvajalec alkohola, vsak mesec sem moral oddajati napoved in voditi kup papirnat administracije. Na Notranjskem

skuhaš enkrat na leto, ker sicer ni sadja, oddajanje obrazcev vsakomesečno pa je zamudno. Sem pa dal žganje oceniti in je dobilo nagrado. Bil je dober produkt, ki je bil res zelo povezan z naravo. Prodajalo se je v Ljubljani v Šnopcoteki in bilo tudi finančno uspešno, saj je bilo prava posebnost – edino slovensko žganje iz ovsenk.

Ovsenk?

To je posebna vrsta hrušk. Ime imajo po tem, da so zrele takrat, ko se žanje oves. To je v začetku avgusta. Ker sicer so hruške zrele šele pozneje. To so zelo drobne, kot oreh debele hruške.

Kje si pa dobil to vrsto?

To so zelo stara družinska drevesa, visoka tudi 15 metrov in več. Imam pa tudi že mlada drevesa, vendar bo trajalo kar precej dolgo, da bodo zrasla v taka drevesa in rodila. Sicer pa že več kot 15 let sam cepim sadno drevje. Bi si želel, da ne bi šli le v trgovino in kupili sadnega drevja, ki je morda z drugega konca sveta. Rad ohranjam te stare sorte. Z enim se mučim že kar dolgo. Šeklavčkom.

Aha, tega jabolka pa starejši ne morejo pozabiti.

Na Notranjskem so bili zelo popularni. To je jabolko, ki ima peške, ki nato ob tresenju oddajajo zvoke. To sorto mi je bilo zelo težko dobiti. Ni se mi hotel prijeti nekaj let. Ko ga bodo enkrat posekali, ga ne bo več, zato se je vredno potruditi. Trudil sem se tudi z bobovcem, ta je tipični notranjski, je malo bolj kisel, ampak dolgo stoji. Bobovec imam kar nekaj. Od hrušk imam rjavko, grahovko in tadebelo. Od češenj imam hrustavko in še rumeno češnjo, za katero ne vem, če je ravno notranjska. Imam pa tudi voščenc; to so velika jabolka, jablana res obilno rodi. Pa še kosmaček, krivopecelj, beličnik ...

Kaj pa fajfarico (vrsta hruške, op. a.)?

Te pa nimam, so jo imeli pa na Marofu. Imam pa še eno hruško z Marofa, tudi ne vem, kako se ji reče. Rjavko sem lansko leto cepil. Najtežje je s temi ovsenkami, ker drevesa rastejo počasi in visoko. Je pa to tek na dolge proge; preden obrodi, lahko že obupaš.

Prej si mi omenil projekt v povezavi z lesom – LLEESS.

Ta projekt je bil izbran na javnem razpisu Lokalne akcijske skupine Notranjska in sofinanciran s strani Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Ideja je bila združiti znanje mizarске obdelave lesa oziroma izdelave pohištva z designom. Tukaj sem jaz videl svojo vlogo. Les se mi zdi, da dobiva nazaj veljavo in postaja spet vse bolj priljubljen. Mislim, da bo imel kmalu še večji potencial, tako jaz vidim. Torej imel sem stik s kupom nekaj mizarških znanj, vsi mizarji so mi rekli, da ne bi delali iz iverke, ampak da bi raje delali z masivo. Pred korono smo bili na na Dansko povabljeni na sejem kot razstavljalci, potem smo razstavljali lani tudi v Kölnu na največjem evropskem pohištvenem sejmu. Tam smo vzpostavili kar precej stikov, ampak se zaradi korone vse odvija bistveno počasneje. So pa veliki potenciali. Se mi zdi fascinantno to, da lahko dodamo dodano vrednost produktom na Notranjskem, ker marsikdo dela stvari in potem proda pod tujim imenom, kar vidim kot izgubljen potencial.

Sodeloval si tudi pri preoblikovanju občinskega grba.

Grb je imela občina seveda že prej, a ker so bili z njegovimi elementi določeni zadržki, je prišlo do preoblikovanja. V samem ščitu grba je bilo tudi na primer ime občine, kar je predstavljalo težavo z apliciranjem, elementi niso bili definirani. Na novo sem potem izpostavil vsa izhodišča, grb ponovno zrisal, na novo sem določil razmerja, ga na novo skonstruiral. Zasnoval sem tudi novo občinsko zastavo. Še bolj bistveno pa je, da sem grb umestil v okvir nove celostne grafične podobe, ki je vključevala tudi trsje, ki je danes prav tako prepoznavni element identitete Občine Cerknica. V sklopu prenove podobe so bile izvedene tiskovine – od vizitke, kuvert, dopisov do map, vstopnih tabel v občino, pozneje tudi samostojnih tabel s starimi slikami, ki prikazujejo Cerknico nekoč, in še devet historičnih vedut v Cerknici, ki se jih spleča pogledati. Na primer pri Sokolskem domu, Žajfnici ipd.

Kot art direktor pri podjetju, ki dela pohištvo, interier in izdelke za prodajna mesta za več kot

80 blagovnih znamk, kot so Givenchy, Louis Vuitton, Dolce & Gabbana, Gucci, Chloé, Guerlain, Hugo Boss, Dior ..., si v zadnjih štirih letih delal s slovečimi, svetovno znanimi imeni.

Res je, pretežno sem vodil projekte teh blagovnih znamk za francoski, španski in skandinavski trg. Delo na tem področju je iz profesionalnega pogleda nadvse zanimivo, saj imajo te blagovne znamke (vizualno) komuniciranje res na visokem nivoju. S tem imam v mislih vse od vizualne identitete, do strategije pojavnosti, oblikovanja produktov, embalaže in pohištva na prodajnih mestih. Vendar me to, da delam za ta imena, v resnici ne gane, ker vidim, da je to zelo minljivo: v prvi vrsti so brendi minljivi, druga stvar pa je ta, da tudi jaz lahko že jutri ne delam več za njih. Najbolj sem ponosen na čisto nekaj drugega – na to, da sva s partnerko, upam da, znala otrokom predati ali pa privzgojiti občutek, da se je treba za vsako stvar potruditi v tem smislu, da nam stvari v življenju niso samoumevne. Lahko začnemo kar s hrano. Da se zavedaš, da če hočeš jesti krompir, sta potrebna znanje in trud. Kar pomeni, da se lotimo in krompir sami posadimo, iz jabolk si jeseni stisnemo domači sok, pripravimo ozimnico, pozimi smo se lotili celo izdelave sira. In če hočeš sad užiti, moraš nekaj tudi vložiti. Vložiti nekaj od spomladi in vse do avgusta. Zdaj je tipično taka stvar, da sta otroka čisto navdušena, nabirata zelišča za domači čaj: trobentice, vijolice, pljučnik ... Zdi se mi pomembno to zavedanje, da moraš vložiti trud, če hočeš čez čas požeti rezultate. Ni bistvo to, da greš v trgovino in kupiš krompir, pa sploh ne veš, od kod je prišel. Pomembno je, da veš, da moraš vložiti čas, znanje in energijo, in da karkoli v življenju delaš, delaš z zavestjo, neko energijo, da z delom prideš do uspeha. Mi imamo možnost to še bolje spoznati, ker živimo na kmetih, na podeželju, in to lahko privzgojimo otrokom.

To je torej tvoje življenjsko vodilo.

Ja, to je filozofija, kaj mi je zelo pomembno. Se mi zdi, da vse ostalo je stvar, ki jo lahko interpretiraš na en ali na drugi način. Ta življenjska filozofija je pa tisto, kar lahko preneseš na vse situacije. Če imaš to privzgojeno, vizijo, neko pot, da veš, da je nekaj možno narediti, potem ti bo uspelo.

In memoriam: Slavko Petrič (1928–2021)

Slavko Petrič, raziskovalec, gozdar, inovator, projektant, se je rodil 30. junija 1928 pri Svetem Štefanu na Lipsenju, umrl pa je 12. februarja 2021 v Postojni.

V osnovno šolo je hodil v Grahovo, leta 1948 končal gimnazijo v Ljubljani, se vpisal na Gozdarsko fakulteto v Zagrebu, kjer je diplomiral leta 1953.

Leta 1954 se je zaposlil na Gozdnem gospodarstvu v Postojni in začel, kot je bila takrat navada, na področju urejanja gozdov. Ko je bila leta 1957 ustanovljena Poslovna zveza Javornik na Rakeku, je postal šef gozdarstva zasebnega sektorja za območja Cerknice, Logatca, Loške doline in Blok. Po ukinitvi Poslovnih zvez leta 1960 se je zaposlil kot šef gozdnega obrata za zasebni sektor v Cerknici. Po ponovni reorganizaciji gozdarstva leta 1963, ko je prešlo gospodarjenje tako državnih kot zasebnih gozdov v okvir gozdnih gospodarstev, se je vrnil na Gozdno gospodarstvo Postojna. Tu se je na direkciji ukvarjal z organizacijo dela in varstvom gozdov, dokler ni leta 1975 prestopil v obrat Gozdne gradnje Gozdnega gospodarstva Postojna, kjer je do upokojitve delal kot projektant gozdnih cest.

Slavka Petriča sem prvič srečal, ko sem bil 1958. leta kot dijak srednje gozdarske šole in štipendist Poslovne zveze Javornik Rakek na poletni praksi v drevesnici na Cirju pod Starim gradom. Pozneje, ko sem se leta 1966 zaposlil pri Gozdnem gospodarstvu Postojna, sem pogosto sodeloval z njim.

Slavko Petrič pri Gozdnem gospodarstvu ni zasedal posebej pomembnih delovnih mest, da bi ga po tem ocenjevali. Bil pa je zelo pedanten, natančen in delaven in pogosto je dobival naloge, kjer je to lastnost lahko v polni meri izkoristil in vedno upravičil zaupanje pri izpolnitvi številnih zaupanih mu nalog. Za seboj je pustil sledi, ki bodo ostale večne.

Pa se malo podrobneje sprehodimo skozi njegovo delo in dejavnosti.

Pričnimo s 4. julijem 1965, ko je orkanski veter opustošil gozdove območja Gozdnega gospodarstva Postojna. Pri poseku in izdelavi je bilo ogroženih kar 231.000 m³ lesa iglavcev in 32.000 m³ listavcev. Pričakovati je bilo, da bi pri tolikšnem opustošenju gozdov prišlo do gradacije gozdnih škodljivcev – podlubnikov, ki povzročijo nadaljnje propadanje gozdov. S svojim inovativnim načinom preprečevanja razmnoževanja podlubnikov s pomočjo kemičnih sredstev je Slavko Petrič obvaroval gozdne sestoje iglavcev pred uničenjem.

Inovativen je bil tudi pri pogozdovanjih; sadilo se je tudi več kot milijon sadik letno, ko je vpeljal novo vrsto orodja in močno povečal produktivnost pri sadnji.

Ko so se sredi šestdesetih let zaostriili odnosi med gozdarji in lovci, zaradi škod po rastlinojedi divjadi, je Slavko Petrič delal na projektu postavitve 64 parov ploskev 7 x 7 m (ena je bila ograjena, poleg neograjena), kjer so se s popisi mladja od 1969 do 1976 ugotavljali število, vrsta, višina in poškodovanost. Prav podatki iz teh ploskev in ograjene večje

površine gozdov so dokazali zastrašujoč vpliv rastlinojede divjadi na gozd, ko je bila naravna obnova snežniških gozdov v veliki meri preprečena, enako tudi sadnja, saj so po nasadih ostajali le smrekovi štrclji. Med drugim je razvil zaščitno sredstvo za premazovanje vršnih poganjkov smreke, da jih ni objedala divjad.

Leta 1975 je Slavko Petrič prešel v obrat Gozdne gradnje Gozdnega gospodarstva Postojna, kjer je delal kot projektant gozdnih cest. Takrat je izdelal kataster gozdnih cest za območje Gozdnega gospodarstva Postojna, z vsemi cestnimi konstrukcijskimi elementi. Na osnovi produktivnih dolžin teh cest je za posamezne gozdne revirje in za posamezne gozdne obrate Gozdnega gospodarstva Postojna izračunal pokritost gozdov z gozdnimi cestami. Izračuni so pokazali, da so gozdovi, posebej še zasebni gozdovi, zelo slabo povezani z gozdnimi cestami. Predlagal je intenzivno izgradnjo gozdnih cest, s čimer se je vodstvo podjetja strinjalo, in začela se je intenzivna gradnja gozdnih cest na območju Gozdnega gospodarstva Postojna.

Izdelal je idejni načrt potrebnih gozdnih cest na območju Gozdnega gospodarstva Postojna in nove predvidene trase vnesel v karte. Pred pričetkom gradnje je ure in ure koračil po brezpotju, da je traso posamezne ceste umestil na teren. Poleg označitve trase na terenu je Slavko Petrič izdelal tudi izvedbeni projekt, pridobil potrebna soglasja ter lokacijska in gradbena dovoljenja. Tako je pripravil trase za približno 500 km gozdnih in deloma javnih cest. Užival je v tem terenskem delu, čeprav je bilo garaško. Najbolj pa je bil zadovoljen, ko je bila cesta tudi zgrajena. Z izgradnjo več kot 500 km gozdnih kamionskih cest v 17 letih so postali gozdovi, tako državni kot zasebni, na območju Gozdnega gospodarstva Postojna kar dobro povezani z gozdnimi cestami, kar je olajšalo dostop do gozdov in seveda močno znižalo stroške pridobivanja lesa.

Po njegovi zaslugi je Gozdno gospodarstvo Postojna dobilo tudi kataster gozdnih stavb, s popisom in izmero vseh objektov, skozi katerega se zrcali zgodovina razmer, v katerih so prebivali gozdni delavci.

Še na enega njegovih uspešnih poskusov bi skoraj pozabil. Na uspešno setev bora na pobočju Slivnice nad Cerknico. Žal je bujno rastoče mladje bora pozneje uničil požar.

Kot dober poznavalec območja je nazadnje v knjigi Boj za Krpanovo dediščino na osnovi knjižnih in terenskih raziskav ovrgel vse trditve raznih avtorjev o krajih, kjer naj bi se nahajala Krpanova vas Vrh. Dokazal je, da se vas Vrh nahaja na severnem predelu Bloške planote, v bližini vasi Sveta Trojica. Z nadaljnjimi raziskavami je na terenu našel to vas in razvaline hiše, v kateri naj bi živel Levstikov literarni junak Martin Krpan.

Slavko Petrič je bil tudi čebelar, član Čebelarkega društva Postojna.

Leta 1985 je prejel jugoslovansko odlikovanje red dela s srebrnim vencem.

Slavko Petrič je za seboj pustil veliko sledi, mnoge od njih bodo ostale večne.

Franc Perko

Strani ureja: **Maruša Opeka** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Odločitev o pokrajini predstavili na aprilsko sejo

Cerkniški občinski svetniki so se 11. marca sestali na 16. redni seji. Na dnevnem redu je bilo štirinajst točk, so pa svetniki sprejeli odločitev, da odločanje o Sklepu o opredelitvi občinskega sveta do osnutka pokrajinske zakonodaje prestavijo na naslednjo sejo, ki bo 15. aprila.

Razprava o pokrajini

Glede na osnutek pokrajinske zakonodaje ima Cerknica dve možnosti; ali da se skupaj z ostalimi petimi občinami sedanje statistične razvojne primorsko-notranjske regije uvrsti v Primorsko-notranjsko pokrajino ali pa da se naša občina uvrsti v Osrednjeslovensko pokrajino. Župan **Marko Rupar** je zavzel stališče, da bi imela občina Cerknica več razvojnih možnosti v okviru Primorsko-notranjske pokrajine, saj je Osrednjeslovenska pokrajina skupek občin z različnimi interesi vse od Osilnice do Jezerskega. V tej družbi občine Cerknica ne vidi. Kljub temu da Notranjska pokrajina v aktualnem predlogu ni opcija, pa si nekateri svetniki še vedno želijo, da bi se pogovarjali o Notranjski. »Pri oblikovanju pokrajin bi morali zasledovati tri cilje: prva je celovitost Notranjske, drugi cilj je, da se ohrani ime Notranjska v imenu pokrajine, tretji cilj pa je, da se pokrajine ustanavljajo z namenom, da se združijo občine, ki imajo skupne razvojne cilje,« je povedal **Domen Petan**, svetnik stranke Naša Notranjska. Čeprav bi Notranjsko pokrajino verjetno občani Cerknice, Loške doline in Blok z veseljem podprli, pa je Rupar opozoril, da tega soglasja ni mogoče pričakovati čez Javornike – v občinah Pivka, Ilirska Bistrica in Postojna, se uvrščajo med Primorce, v občinah proti Ribnici in Kočevju se uvrščajo pod Dolenjsko, v Logatcu pa se že pred leti niso želeli pridružiti primorsko-notranjski regiji. »Dejstvo je, da če gre celotna regija v Primorsko-notranjsko pokrajino, vsaj ohranimo ime Notranjska in tudi pogajalsko moč nasproti Kopru in ostalim občinam, ker smo po površini še enkrat večji,« je prepričan Rupar. Glede na to, da je tudi Državni svet RS podaljšal rok za opredelitev občin do

pokrajinske zakonodaje, so si tudi cerkniški svetniki še vzeli čas za razmislek do prihodnje seje.

Potrjen prvi letošnji rebalans

So pa svetniki sprejeli prvi predlog rebalansa za leto 2021, ki je predlagan zaradi potrebnih sprememb na prihodkovni in odhodkovni strani glede na uskladitev ocene stanja prenosa sredstev iz preteklih let. V prvem rebalansu so predvideni prihodki v višini nekaj manj kot 13,8 milijona evrov. Ti so glede na prvotno načrtovani proračun višji za 375.198 evrov. Največ bodo k povečanju prihodkov prispevala tako imenovana sredstva državnega proračuna za uravnoteženje razvitosti občin. Občina bo namesto 481.523 evrov iz naslova 23. člena Zakona o financiranju občin prejela 733.285 evrov. Dodatno pa so v rebalans vključeni tudi pričakovani prihodki Eko sklada za izobraževalno-interpretacijski objekt ob Cerkniškem jezeru in Ministrstva za javno upravo v sklopu projekta digitalizacije prometne in turistične infrastrukture. To pomeni, da se bo zaradi pridobljenih sredstev in na račun ocenjenega presežka preteklih let zmanjšalo tudi zadolževanje v znesku 700.000 evrov; občina se bo za naložbe dolgoročno zadolžila do 300.000 evrov.

Rebalans prinaša nekaj sprememb tudi na odhodkovni ravni. Odhodki so glede na sprejeti proračun višji za 434.069 evrov. Porabljeni bodo za subvencioniranje cen komunalnih storitev, ureditev Doma na Slivnici, izobraževalno-interpretacijski objekt ob Cerkniškem jezeru, asfaltiranje javnih poti v občini, obnovo mostov in posodobitev opreme Kulturnega doma Cerknica.

Čistilna akcija

Zaposleni v Notranjskem parku in na Občini Cerknica so 26. marca združili energijo, dobro voljo in željo po ohranitvi čudovite narave našega parka in se lotili pobiranja odpadkov. Čistili so na območju Cerkniškega jezera (območje požiralnikov Rešeto, Goričica, nasip čez jezero od parkirišča Dolenje Jezero do mostu pri Zadnjem kraju, vzdolž celotne gozdne poti Drvošec, na Pretržju do odcepa za jamo Skadulco, od letališča do Retja), Cajnarske doline, po makadamski poti Loško–Rakek, v Rakovem Škocjanu, na območju Gorenjega Jezera do Grahovega. Po dobrih dveh urah čistilne akcije so vse zbrane odpadke odvrgli v velik zabojnik, ki kaže, da so nabrali za 1,5 m³ smeti! Zadovoljni so, da jih je akcija združila v dobrem namenu, a vendar zaskrbljeni, ker mnogim za naravo še vedno ni mar. ■

Rekonstrukcija Poti v Dele

V začetku marca se je začela rekonstrukcija Poti v Dele na Rakeku. Vrednost naložbe je 50.000 evrov. Pred gradnjo novega gasilskega doma je na 60-metrskem odseku nujno potrebna razširitev ceste od križišča s Škocjansko potjo do vhoda v načrtovan gasilski dom. Občina Cerknica je z lastniki dosegla dogovor, da se cesto razširi za dva metra, kar pomeni, da bo lahko ob njej označena tudi pešpot. Občinska uprava v prihodnje načrtuje pešpot še do glavne ceste in pokopališča. Odsek bo na novo asfaltiran, ob delu cestišča bo postavljen parapetni zid, v sklopu naložbe bo podjetje Elektro Ljubljana prestavilo traso visokonapetostnega voda. Podjetje Elektro Ljubljana bo poskrbelo za kable in montažo, gradbena dela pa so v domeni Občine Cerknica. Dela bodo predvidoma končana v drugi polovici aprila. ■

Posodobitev vodohrana na Rakeku

Zagotovitev ustrezne in varne vodooskrbe za vsa naselja v cerkniški občini je eden od pglavitnih ciljev občinske uprave. K temu cilju bo veliko prispevala tudi nedavna naložba Občine Cerknica, ki je poskrbela za zamenjavo in posodobitev strojne in tehnološke opreme v vodohranu na Rakeku, v soseski Pod Tičnico. Vodohran predstavlja glavno vozlišče vodovodnih sistemov za naselja Rakek, Unec in Ivanje selo. Naložba v vrednosti 80.000 evrov, ki jo bo krila Občina Cerknica iz občinskega proračuna, bo pripomogla k varnejši vodooskrbi tega dela občine. Dela v vodohranu so se začela januarja, še prej – v začetku oktobra 2020 – pa so delavci poskrbeli še za izkop jaška s strojno in tehnološko opremo. Dela naj bi bila zaključena do konca aprila. ■

Soglasje lahko pospeši naložbe

Občini Cerknici je po petnajstih letih prizadevanj končno uspel dogovor z novim lastnikom zemljišča glede izgradnje manjkajočega dela pločnika od Cerknice do Dolenje vasi. Gradnja se je začela v začetku marca, obsega pa rušitev in izgradnjo opornega zidu, izgradnjo javne razsvetljave in asfaltiranje pločnika v dolžini 50 metrov. Pešci se bodo tako po dokončanem pločniku lahko sprehodili v drugi polovici aprila, ko se predvideva zaključek del. V cerkniški občinski upravi so zadovoljni, da jim je vendarle uspelo doseči soglasje z lastniki, ob tem pa opozarjajo, da bi marsikateri projekt lahko hitreje stekel, če bi bilo več razumevanja in podpore s strani lastnikov. Tudi za kolesarsko stezo od Cerknice do Dolenjega Jezera je bilo za pridobitev soglasij potrebno več kot desetletje. ■

Avtorica: **Maruša Mele Pavlin** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

»Dobra knjiga (še) vedno najde bralca«

Konec aprila obeležujemo dva dneva, povezana z našo (srčno) kulturo. Da ob dnevu Zemlje 22. aprila nimamo kaj dosti za praznovati, zadostuje že pogled na bližnji košček zelenja, po podatkih Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica (KJUC) nam gre pri knjigah, njihov dan je 23. april, veliko boljše.

Čeprav je bila lani knjižnica za uporabnike več kot en mesec celo zaprta, v določenem obdobju pa je bil prevzem knjižničnega gradiva mogoč le pred knjižnico ali je bil dostop do polic onemogočen, je po obisku in izposoji preseгла predlanske številke. KJUC ne deluje le v Cerknici in na Rakeku, krajevni knjižnici ima tudi na Blokah in v Loški dolini. Vanjo je vključenih kar 27 odstotkov prebivalcev treh ožjenotransjskih občin. V vseh enotah so zaradi izposoje gradiva našeli 54.084 obiskov, od tega 36.895 v matični knjižnici in 5743 v enoti na Rakeku. Uporabniki so si ob tem skupaj na dom izposodili 181.232 enot knjižničnega gradiva; če pogledamo našo občino, v Cerknici 125.872 in na Rakeku 16.846. Knjižnično gradivo namreč niso samo knjige, saj knjižnica izposoja tudi serijske publikacije in neknjižno gradivo, kot so zgoščenke, nosilci za filme in po novem tudi družabne igre.

Ne smemo pozabiti na elektronske knjige. Njihova izposoja se je povečala za 415 odstotkov! Predlani so našeli 574 izposoj e-gradiva, lani pa kar 2269. Knjižničar **Tine Mauer** je povedal, da je bil največji porast tovrstne izposoje marca, aprila in maja, ugotavlja pa, da je veliko uporabnikov kupilo elektronske bralnike in se navadilo na tovrsten način branja knjig. Temu se je knjižnica hitro prilagodila in kupila 547 naslovov e-knjig ter sto naslovov zvočnih knjig. Poleg tega so vse štiri knjižnice skupaj od lani bogatejše še za 4387 enot knjižničnega gradiva, največ, 3766, je knjig. Nič hudega, če je, denimo ena le na Blokah, uporabniki si jo lahko izposodijo tudi tam ali pa jim jo v drugo enoto dostavijo knjižničarji. Knjižnica novo gradivo nakupuje na podlagi strokovnih priporočil, zahtev Ministrstva RS za kulturo

»Izbor e-knjig je po nakupih pester,« pravi Tine Mauer.

in konkretnih zahtev bralcev. Te lahko uporabniki zapišejo v t. i. Knjigo želja. Če je vpisov v njej veliko, knjižnica gradivo naroča na 14 dni, če jih je manj, pa mesečno.

»Izposoja elektronskih knjig se je povečala za 415 odstotkov.«

Raznolikost in kakovost gradiva

Knjižnica nakupu aktualnega knjižničnega gradiva posveča posebno pozornost. Aktualnost gradiva vzdržuje

z nakupom oz. letnim prirastom najmanj 250 knjig na tisoč prebivalcev ter najmanj 40 izvodov neknjižnega gradiva na tisoč prebivalcev. To pomeni, da načrtuje 0,25 in več enot knjižnega gradiva na prebivalca. Direktorica **Marija Hribar** dodaja: »Vsa leta je knjižnici uspevala visoka številka nakupa tudi zaradi precejšnjih lastnih sredstev, ki jih je namenila gradivu. Tako načrtujemo tudi v letu 2021.« Pojasnjuje, da bo knjižnica upoštevala zastopanost različnih tematskih oz. predmetnih področij. »Poudarek bo na nakupu leposlovja slovenskih avtorjev in prevodov zahtevnejših tujih del; za osrednjo knjižnico bomo vključili večino naslovov publikacij v javnem interesu, ki jih podpirata Javna agencija za knjigo in Agencija za raziskovalno dejavnost. Poskrbeli bomo za zagotavljanje večjega deleža umetniške avdiovizualne produkcije s poudarkom na evropski produkciji; uresničili bomo nakup s področja humanistike.« Pri nakupu upoštevajo razmerje med vsebino, ceno in povpraševanjem. Periodika z različnih strokovnih in leposlovnih področij mora ustrezati širšemu krogu uporabnikov; pri neknjižnem gradivu so pozorni na aktualnost, kakovost, umetniško vrednost in poučnost. Zastopane morajo biti različne vrste knjižničnega gradiva, tudi zvočne e-knjige v slovenskem jeziku.

2. aprila smo obeležili tudi mednarodni dan knjig za otroke.

Polovica je strokovne literature, različnih zahtevnostnih stopenj, in polovica leposlovja, pri čemer imajo prednost domači in tuji nagrajeni in nominirani avtorji ter klasiki. Načrtovani delež naslovov za otroke in mladino, kjer so še posebej pozorni na estetsko in literarno vrednost ter na znak kakovosti zlata hruška, je od 25 do 30 odstotkov.

Otroški in mladinski oddelček ima v malem prstu vodja oddelka **Anita Leskovec**. Najmlajši jo poznajo s pravljicnih uric, te so trenutno spletne, malo večje bralce pa ima tako »prebrane«, da natanko ve, h katerim knjigam vsakega posebej usmeriti. Na knjižnih policah so tudi njene tri avtorske slikanice ugank. Kot priznava, je že ob prvih objavah v revijah Ciciban in Cicido pestovala misel, če bi nekoč zaživele v kaki izbrani antologiji pri naši veliki založbi, ob prvi objavljeni pravljici Pujsek in ura pa je upala, da dočaka slikanico v zbirki Čebelica. Danes pravi: »Ko se ti uresničijo take želje, so občutki res lepi. Biti del zgodbe Cici revij in založbe Mladinska knjiga mi veliko pomeni. Četudi bi se mi ne zapisalo ničesar več, sem hvaležna za vse, kar se mi je že lepega nabralo v revijah in knjigah.« Upa, da se bodo uresničili tudi letošnji programski načrti, da bi avgusta luč sveta ugledala še njena druga Čebelica – Lisičke. Na vprašanje, kateri koraki, ki pripeljejo do novotiska, so najpomembnejši, odgovarja, da je treba imeti sanje, veselje in potem vztrajno delati.

Več kot knjižnica

Anita Leskovec ugotavlja, da branje med mladimi danes ni na zavirljivi ravni, saj njihov čas zapolnjujejo tehnološke naprave. Razlaga, da raziskave dokazujejo, kako je branje pomembno in kako raznovrstne dobre učinke ima. »Otroci, ki rastejo s knjigo, postajajo dobri bralci in knjiga v večji meri ostaja njihova sopotnica, tudi ko so starejši,« opazuje ter poudarja veliko vlogo staršev, vzgojiteljev, knjižničarjev in učiteljev. Starejši, kot so otroci, manj berejo, zato so po njenem mnenju še posebej dragoceni projekti Bralna značka, ki je praznovala že 60-letnico vzpodbujanja bralne kulture pri nas, projekt Rastem s knjigo ter Poletavci – poletni bralci. »Med knjigami in bralci sem več kot 33 let in me veseli, da rdeča nit kljub vsemu ostaja ista. Dobra, kvalitetna knjiga (še) vedno najde bralca. Tudi današnji otroci in mladi bralci uživajo v dobri zgodbi, ob poslušanju in listanju pisanih ilustracij, le malo vzpodbude potrebujejo,« zaključuje razmišljanje.

Če bo šlo po načrtih, bodo letos nova bombončka v branje dobili tudi ljubitelji domoznanstva, saj je knjižnica pomembna (so)založnica domoznanskih del. Konec lanskega leta je tako izšla Hacquetova Oriktografija Kranjske, letos bosta izšla izvleček Steinbergovega Temeljitega

Anita Leskovec objavlja od leta 2006.

poročila o na Notranjskem ležečem Cerkniskem jezeru, ki je leta 1761 v francoščini izšlo v Bruslju, in prevod rokopisa Jožefa Antona Nagla Opis na najvišji ukaz Njegovega rimskocesarskega in kraljevega veličanstva Franca I. raziskanih redkosti narave, ki so v vojvodini Kranjski, iz leta 1748. Direktorica Marija Hribar razmišlja: »Cerkniska knjižnica ni samo »knjižnica«, saj skrbi tudi za Gerbičevo hišo in zapuščino. **Andrej Novak** iz Hiše klavirjev je oktobra 2019 prevzel v popravilo mehaniko Gerbičevega klavirja, septembra lani pa je z ekipo v obnovo odpeljal klavir. Žal za obnovo hiše še ni

denarja v proračunu, za kar si prizadevam.« Delo direktorice in osmih strokovnih knjižničarjev tako sega izven zidov matične knjižnice in enot. Njihovo domoznansko delovanje na terenu širi

domoznanska skupina, njihova srčna, človeška kultura pa se zrcali tudi na urejenem grobu mame Jožeta Udoviča na cerkniskem pokopališču. Branje ne odpira le novih svetov, ampak tudi srce. Prav Jože Udovič je zapisal, da pesem človeka spominja na njegovo pravo, globljo naravo, kaže mu njegove skrite možnosti, ki jih še ni uresničil, dotika se njegovih skritih prostorov in ga tako prebujajo.

»Otroci, ki rastejo s knjigo, postanejo dobri bralci.«

spletna knjigarna
iz CERKNICE

koda
MOJIHS
za 5%
popust

Vse kar potrebuješ je knjiga in skodelica čaja.

Romani že za samo 4,99 €.

Sledi nam na

#mojaknjiga

• kriminalke • leposlovje • ljubezenski romani • biografije •
• osebna, duhovna rast • kuharice • zdravje • priročniki •
• turizem, narava • otroško, mladinsko branje •

www.mojaknjiga.si

Avtorica: Sabina Popek Simšič

Vplivnež – konjiček ali poklic prihodnosti?

Pred nekaj leti smo menili, da bomo že v letu 2020 zagotovo potovali v lebdečih avtomobilih, da bo večino naših poklicev prevzela umetna inteligenca in da se bomo morali priučiti popolnoma novih znanj. Resničnost je bila in je še vedno precej drugačna; večino prejšnjega pa tudi letošnjega leta se zaradi pandemije sploh ne vozimo naokoli, učimo pa se delati od doma.

Na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje (ZRSZ) sicer menijo, da bodo poklice in kompetence prihodnosti narekovali trendi, ki bodo hkrati vplivali na vsa življenjska področja, ne le na trg dela. »Vplivi razvoja tehnologije, avtomatizacije, 3D tiskanja, umetne inteligence se bodo prepletali z vplivi staranja prebivalstva, ekološkimi vprašanji, globalizacijo in mobilnostjo itn.,« napovedujejo.

Prihodnost bo tako po mnenju ZRSZ zahtevala karierno prilagodljivost. Svetovni gospodarski forum napoveduje, da bo avtomatizacija v letu 2025 nadomestila tretjino delovnih mest; tako v proizvodnji kot tudi v bančništvu in finančnih storitvah, na področju potovanja in prostega časa, na področju tehnologije ter zavarovalništva.

Vpliv digitalnih, mobilnih in socialnih medijev

Po podatkih svetovnih agencij družbena omrežja uporablja že 4,2 milijarde ljudi (vir: Agencija We are Social). Hitra rast uporabnikov je posledica pandemije preteklega leta in posledično spremenjenega načina življenja.

Statistični urad Republike Slovenije je v mesecu novembru lanskega leta objavil raziskavo o spletnem nakupovanju. V prvem četrtletju 2020 je bilo med osebami, stariimi 16–74 let, 87 odstotkov uporabnikov interneta (v 2019 83 odstotkov). Kar 77 odstotkov jih je po internetu iskalo informacije o izdelkih ali storitvah (v 2019: 70 odstotkov). Zaradi razmer, povezanih s pandemijo covid-19, se je izvajanje številnih dejavnosti in storitev prav v tem obdobju preneslo oz. preselilo na internet. Spletna prodaja je posameznim osebam omogočala nakupovanje življenjskih potrebščin od doma, podjetjem pa prodajanje izdelkov in storitev brez osebnega stika s kupci. Spletno stran ima 81 odstotkov podjetij z vsaj desetimi zaposlenimi. 21 odstotkov podjetij z vsaj desetimi zaposlenimi je

v letu 2019 del svojega prihodka ustvarilo tudi s prodajo prek spletnih strani.

Nova normalnost je torej prinesla tudi več spletnega nakupovanja in kakovostna promocija izdelkov ter storitev na trgu je vedno pomembnejša. Uspešna podjetja v trženjsko strategijo pogosteje vključujejo tudi vplivneže. Vplivneži izvajajo t. i. vplivni marketing (influencer marketing), ki postaja vedno učinkovitejši način trženja, ki ne poveča le prepoznavnosti podjetja, ampak prispeva tudi k dvigu prodaje.

» Da lahko govorimo o prepoznavnosti, mora profil imeti vsaj 5000 sledilcev.«

Skupnost vplivnežev v Sloveniji raste

Razpoložljivi podatki iz leta 2017 kažejo, da je bilo v Sloveniji nekje 180 oseb, ki so delovale kot vplivneži in bile pri tem prepoznane kot zelo uspešne. Seznam

se je takrat oblikoval na podlagi različnih medijev, na katerih je vplivnež prisoten, in števila sledilcev. Da lahko govorimo o prepoznavnosti, mora profil imeti vsaj 5000 sledilcev. Pri

nas na področju influencerstva govorimo predvsem o t. i. nano influencerjih z do 5000 sledilci in mikro influencerjih, ki imajo od 5000 do okrog 100.000 sledilcev. Seveda pa je poleg števila sledilcev zlasti pomembno, da influencer ustvarja unikatne vsebine, vključuje čim več različnih možnosti predstavitve izdelkov, kot so na primer blogi, vlogi, fotografije, kratki video izseki ipd. Večja ko je prepoznavnost, večja je možnost, da se različna podjetja povezujejo z vplivneži in se dogovorijo za promocijo izdelka ali storitve.

Tudi s pomočjo bralcev Slivniških pogledov smo se uspeli pogovoriti z dvema lokalnima vplivnicama.

Nika Klančar je Cerknjčanka, ki ustvarja vsebine na blogu in Instagramu pod imenom Finu. »Zase lahko rečem, da sem entuziastka, blogerka, kuharica, avtorica receptov in včasih tudi

Nika Klančar s svojimi sledilci deli ideje o hrani, domu in življenjskem stilu. (© Črt Piksi)

podjetnica,« nam zaupa na začetku pogovora. Po uradni definiciji obstaja več vrst vplivnežev in tudi to, kam se nekdo uvrsti, je seveda odvisno od sledilcev. Nika pove, da spada med tako imenovane nano influencerje: »Nimam velikega števila sledilcev, številka je malo pod 2500.« Doda pa, da ima kakovostno skupnost, ki jo redno spremlja. »Meni biti infulencerka pomeni veliko,« iskreno pove, »nekomu lahko polepšam dan, sem v podporo, inspiracijo ali navdih, včasih vir novega znanja ali pa brca v rit.« **Sabina Peklaj**, ki se je spomnimo tudi po uspešnem nastopu v oddaji Slovenija ima talent, na Instagramu objavlja pod svojim imenom. »Lahko rečem,« pove, »da sem najprej žena in mamica, pa tudi pevka in ljubiteljska fotografinja; v bistvu sem kreativka, ki bi rada počela nešteto stvari, in včasih mi zmanjka časa za vse.« Tudi Sabina spada po številu sledilcev v skupino mikro vplivnežev. »Imam nekje 1700 sledilcev, moj največji vzornik pa je moj mož,« pove z nasmehom na ustih.

Odrpta vrata v zasebnost

Splošno mnenje je, da ni ravno najbolje, da se v celoti razgališ pred javnostjo, pred ljudmi, ki jih sploh ne poznaš. Velja tudi nenapisano pravilo, da vplivnež deli z javnostjo vsak delček sebe, kar pa seveda ne drži.

»Od vedno sem rada svoje občutke, veselje in pogled na stvari delila z drugimi. Nimam težav in z lahkoto govorim o sebi, na ta način tudi osebno rastem,« pove Nika. »Tudi prek svojega Instagram profila deli s svojimi sledilci svoje misli o življenju, zagatah, izzivih, sreči in žalosti. Največje veselje Niki predstavlja to, da lahko deli svoje veselje do hrane z vsemi, ki ji sledijo. Njen prvi projekt, že leta 2014, je bil pravzaprav kulinarčni blog, ki ga je poimenovala Čiračara kuhalnica.« Sabina je na Instagramu sprva delila različne fotografije, ko pa je postala mamica, je njen profil postal bolj družinski, namenjen povezovanju mamic in nosečnic. Na svojem profilu rada pohvali dober izdelek. »Povem pa tudi, če izdelek ne izpolnjuje tistega, kar obljublja ... Sicer si pa tudi jaz želim čim prej imeti lastno spletno trgovino,« nam zaupa Sabina.

Nika in Sabina se strinjata, da je iskrenost tista, ki na koncu prepriča sledilce. »Instagram je precej vizualna platforma,« pravi Nika, »ko nekdo obiše tvoj profil, najprej vidi biografijo in slike, šele nato začne brati in raziskovati. Zato je zelo pomembno, da

biografija pove, kaj lahko od profila pričakuje, in da je vsebina na oko urejena in privlačna.« Sledilci izbirajo profile/osebe, ki so jim všeč, blizu, inspiracija in se z njimi lahko poistovetijo/povežejo. »Velikokrat pa tudi tiste, ki jim niso všeč. Obstaja izraz ›hate follow‹ za primere, ko ti gre nekdo izredno na živce, ampak ga iz radovednosti še vedno spremljaš,« pojasni Nika.

» S spremembo, ki stopi v veljavo letos, se bo zdaj na tak način razdelil en odstotek.«

Naši sogovornici se strinjata, da je mogoče zaupanje začutiti tudi prek platforme. Nika meni, da je zaupanje pridobila z iskrenostjo, resničnostjo, osebnostjo, smislom za humor, idejami in trudom.

Sabina še doda: »Ko nisi več iskren, izgubiš stik s sledilci, po drugi strani pa

tudi ljudje v življenju prehajamo iz enega obdobja v drugo, včasih te nek profil zanima, potem pa spet ne ali pa ga enostavno prerasteš.« Nika ugotavlja, da se zadnje čase trend resničnosti na socialnih omrežjih sunkovito hitro razvija in ogromno ljudem je postalo zelo pomembno, kakšnim vsebinam namenjajo svoj dragoceni čas. »Postali smo bolj izbirčni, kar je v bistvu zelo dobro,« je vesela Nika.

Veliko je pozitivnih komentarjev, so pa tudi negativni

»Osebno negativne komentarje slabo prenašam ... še leta mi odzvanjajo v glavi,« priznava Sabina, »je pa res, da jih ni veliko in da tudi starejša, kot sem, manj stvari me dejansko spravi s tira.« Pove še, da se je kot prava Notranjka večkrat tudi potegnila nazaj in se ni odzvala, razmišlja pa, da je včasih treba tudi kaj reči in samozavestno stati za stvarmi, v katere verjameš. Nika se negativnim komentarjem največkrat kar

nasmeji: »Takšnih komentarjev sicer ni veliko, jih pa ponavadi delim anonimno s sledilci. Dobim pa negativne komentarje iz okolice, a sem tega navajena in tudi razumem, da je takšna narava dela nekaterim ljudem tuja, da tega ne vidijo kot delo, ampak bolj kot izgubo časa in iskanje pozornosti; to odmislim in se raje osredotočim na dobro, ki ga prinašam z ustvarjanjem.«

Nika in Sabina sta prisotni na več platformah. Nika veliko časa preživi tudi na Pinterestu, ki se ji zdi odlična platforma za iskanje idej. »Imam Facebook profil, da se lahko s prijatelji kaj zmenimo in da na ›tržnici‹ poiščem in kupim kaj uporabnega,« pove Sabina, ki si je sicer ustvarila profil tudi na platformi TikTok. »Je že tako, da je v teh časih prisotnost na različnih socialnih omrežjih kar nuja, drugače lahko postaneš dinozaver,« z nasmehom zaključuje Sabina.

Odkar je mamica, Sabina Peklaj fotografira in piše o utrinkih iz družinskega življenja. (© osebni arhiv Sabine Peklaj)

Krajevni praznik Rakeka

Misli in dejanja, ki osmišljajo čas, so nas pripeljala do trenutka, ki je tukaj. Na dosegu roke, a vendar drseč med prsti ... Z vsem svojim bogastvom, lepoto, domoljubjem, a tudi z žalostjo, trpljenjem in krivico nas je oblikoval v to, kar smo. In tako rastemo naprej. Kot tisočletno drevo, ki črpa življenje iz korenin. Brez teh torej ne moremo obstajati, zato je zavedanje pomena preteklosti naša dolžnost in odgovornost. Prav je, da se vsaj ob posebnih dneh spominjamo ter tako ohranjamo sporočilo naših prednikov in časov, ko so številni rakovski fantje odšli v partizane.

Vsemu trenutnemu dogajanju navkljub smo se odločili »stopiti« skupaj ter pripraviti virtualno prireditev v počastitev krajevnega praznika Rakeka z naslovom *Če želimo rasti, potrebujemo korenine*. Premierno je bila predvajana 12. marca na TV Oron in prek zaslonov tkala niti med nami in njimi, ki so onkraj. Prireditve so s svojimi nastopi soustvarili učenci Osnovne šole (OŠ) »Jožeta Krajca« Rakek, Godba Cerknica, Komorni zbor Fran Gerbič, Mešani pevski zbor Kulturnega društva (KD) Rak Rakek, Otroški in mladinski pevski zbor OŠ Cerknica ter povezovalka **Maja Malc**.

Mag. Anita Knez je kot predsednica organizacijskega odbora v uvodnem nagovoru izpostavila: »Glavno sporočilo temelji na pomenu zavedanja korenin. Tega, od kod prihajamo in kaj je naša dediščina, saj lahko le tako gradimo ter rastemo v prihodnost. Vmes pa so potrebni »mostovi«, prek katerih se vsakič znova sprehajamo med nekoč in danes – to nam na najlepši možen način omogočajo prav prireditve, kjer sodeluje širša skupnost. Verjamem, da se ob takšnih srečanjih s ponosom ozremo nazaj, ob tem pa ugotovimo, kako bogato je naše življenje tu in zdaj.«

Res se premalokrat ustavimo in v globini zavemo, kako velike so bile žrtve mnogih, premnogih ... V tistih dneh nam tako niso mogli vzeti naših misli, upanja in želje po svobodni domovini. Niso nam mogli vzeti vonja po pomladi, po svežih brazdah zoranega polja, po dišečih logih, po vsem tistem, kar obdaja domove. Naj nam ne bo nič od tega samoumevno, kar je kot slavnostni govornik poudaril tudi **Tone Urbas**, častni občan občine Cerknica. Hvala vsem za sodelovanje.

☞ Silvestra Kotar

Za praznik žena

V DEOS, Centru starejših Cerknica so zaposleni in otroci bližnjih šol našim stanovalkam za dan žena namenili prav posebno pozornost. Družba DEOS je vsaki stanovalki podarila pisano lončnico in gospe so bile za podarjeno pozornost hvaležne, nekatere pa celo vidno ganjene. Učenci pod mentorstvom učiteljice **Mojce Mele** iz grahovske šole so izdelali čestitke in jim poslali posnetek svojega nastopa. Prav tako so stanovalkke s čudovitimi čestitkami razveselili učenci osnovne šole iz Cerknice. Članice Društva podeželskih žena Klasje so vsem stanovalcem pripravile sladko presenečenje. Tovrstno združevanje in drobne pozornosti krepijo medgeneracijsko sodelovanje in solidarnost. Življenje v sožitju generacij je lepše!

☞ Katja Opeka ☞ Biserka L. Nelec

Notranjski park se je v akciji reševanja slivniških krstač pridružili domačinom, ki že več let požrtvovalno skrbijo za to, da čim več dvoživk na selitveni poti proti vodi na cilj pride živih.

☞ notranjski-park.si ☞ Ljubo Vukelič

V priljubljenem kuharskem šovu lahko spremljate tudi 21-letno Cerkničanko **Mašo Trubačev**, ki svoje kuharske ideje s sledilci deli na kulinarinem blogu Maša Meša.

☞ 24ur.com

RECIKLAŽA VOZIL
PRODAJA REZERVNIH DELOV
ODKUP VOZIL - PRODAJA VOZIL

Avtorosi d.o.o.
 Ravbarkomanda 11
 6230 Postojna
 Tel.: 05 726 11 44
 Gsm: 041 410 224 in 041 617 723
 www.avtorosi.si

Praznovali visoke jubileje

Rdeči križ posebno pozornost namenja starejšim. Ob visokih jubilejih jih namreč prostovoljci Rdečega križa presenetijo z obiskom, majhno pozornostjo in lepimi željami. V marcu sta 90. rojstni dan praznovali **Vojka Brankov** z Gorenjega Jezera in **Marija Hren** iz Bezuljaka. Čestitke!

Avtorica: **Maruša Opeka** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Luka Zalokar

Luka Zalokar v življenju gradi na prijateljstvu, medsebojni pomoči in prostovoljstvu. »Moje vodilo je, da če le lahko, pomagam. Pa ne gre za funkcije in nazive, ampak preprosto za način življenja,« pove Luka. Njegovo požrtvovalnost so prepoznali tudi v Civilni zaščiti Republike Slovenije in mu letos podelili srebrni znak.

»Pri desetih letih sem opazoval strica, ko si je pripravljala nahrbtnik z opremo za v jamo. Kmalu me je vzel s sabo v Zelške jame in navdušenje nad prečudovitim svetom teme se do danes še ni ohladilo,« pravi Luka. Prvo znanje je osvojil v jamarskem krožku, nadaljeval v Jamarskem društvu Rakek in se leta 2000 pridružil še Jamarski reševalni službi (JRS).

Trenutno je vodja Reševalnega centra Postojna in operativni vodja minerjev, ki svoje bogato praktično in teoretično znanje na različnih usposabljanjih prenaša na ostale člane minerje JRS. Seveda me je zanimalo, kako se je navdušil za tako specifično znanje. »Po poklicu sem gradbenik in že prej me je to področje zanimalo. Sem se pa veliko naučil pri prejšnjem delodajalcu, velikem gradbenem podjetju, kjer sem imel možnost pridobiti ogromno praktičnega znanja.

Leta 2008 sem uspešno opravil izpit za rudarskega nadzornika minerskih del. Miniral sem po vsej Sloveniji – za akumulacijsko jezero Avče, v Postojnski jami in v predoru Sten pri Škofji Loki,« pripoveduje Luka. Vesel je, da je lahko združil poklicno znanje in ljubezen do jam ter ju prepletel na način, da lahko z ekipo pomaga reševati življenja. »Kadar je jama preozka za prehod nosil s poškodovancem, je potrebno širjenje ožin z eksplozivom. To ne pomeni rušenja v smislu miniranja na površini, ampak da z majhnimi, skrbno preračunanimi količinami eksploziva počasi luščimo skalo, kot bi nekako prehiteli naravo v njenem naravnem procesu. Odbite stene se kasneje zadelajo z blatom in sigo, ki teče po njih, in čez nekaj let ni več sledov, da smo bili tam minerji,« pripoveduje. Sodeloval je pri mnogih reševanjih, tudi najzahtevnejših v Netopirjevi jami, jami Preporod in v Tolminskem Migovcu, kar je v posebni oddaji prikazala tudi priznana televizijska hiša National Geographic. Bil je aktivni član jamarske odprave v najgloblje slovensko brezno Čehi 2 in z ekipo dosegel globino –1505 metrov. Na Kaninu je bil vodja gradbenih del pri postavitvi jamarskega bivaka.

Že petnajst let vodi jamarski krožek na Osnovni šoli »Jožeta Krajca« Rakek. Mladino iz lokalnega okolja je kot

soustanovitelj Mladega Raka – Srečanje slovenske jamarske mladine – povezal z vrstniki iz vse države. Pravi, da mu je kot mentorju delo z otroki in mladino res v veselje, zato se rad odzove, ko ga različne osnovne šole in vrtci povabijo, da predstavi prostovoljno delo reševalcev.

Jamarji so povezani in po Lukovih besedah je dober občutek, da imaš v bližini toliko ljudi, na katere se lahko zaneseš tudi v težkih trenutkih. »Na začetku svoje reševalne poti sem pogrešal raz-

bremenilni pogovor po težjih intervencijah,« ugotavlja, »zato sem se odločil postati zaupnik in se udeležujem različnih usposabljanj na lgu pri Upravi za zaščito in reševanje RS.«

Gre za pomembno psiho-socialno pomoč vsem, ki sodelujejo pri različnih reševanjih. Od samega nastanka je član mednarodne enote za iskanje in reševanje iz jam (CaveSAR), ki je del mehanizma Civilne zaščite Evropske unije.

»To pomeni, da smo na voljo tudi za mednarodne intervencije,« razloži. Sedaj je uslužbenec Policije, ki ga podpira, da se lahko udeležuje reševalnih intervencij in usposabljanj. »Izkoristil bi to priložnost in se zahvalil za razumevanje in sodelovanje,« doda.

Od nekdaj je tudi zbiralec. Že kot osnovnošolec je začel zbirati znamke, značke in star denar. Najbolj pa ga je navduševal ameriški vojaški starodobnik iz druge svetovne vojne. »Pri 21 letih sem si ga kupil s prihranki dela pri poklicnih gasilcih v Ajdovščini in ga s pomočjo prijateljev popolnoma razstavil in restavriral. Jeep je pridobil certifikat A1, kar je najvišja ocena za originalnost starodobnika. Z leti je tako nastala kar obsežna zbirka originalnih delov, opreme, knjig, maket, fotografij in še marsičesa,« pripoveduje. Del te zbirke je pred dvema letoma predstavil v rakovski knjižnici, je pa tudi član in tajnik Jeep kluba Ljubljana.

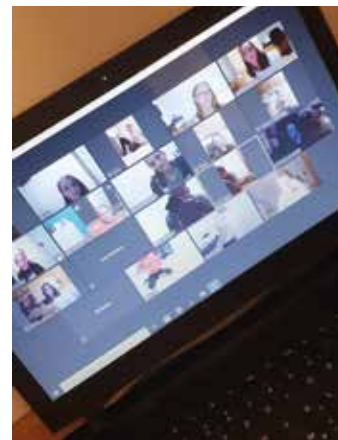
Vse, česar se loti, dela s srcem, predanostjo in nasmehom, pa naj bo v jami, z džipom naokrog ali v prazničnih decembrskih dneh, ko se kot Božiček spušča s strehe pediatrične klinike ali deli bombone otrokom v naši občini.

Člani Kluba MACE vztrajno trenirajo tudi med epidemijo

☞ Nada Skuk 📷 arhiv kluba

Oktobra 2020, ko so se ponovno zaostri ukrepi za preprečevanje širjenja koronavirusa, smo se v Klubu MACE hitro odločili in se prilagodili razmeram. Nismo čakali na ponovno odprtje športnih dvoran, ampak smo treninge začeli izvajati na daljavo, prek aplikacije Zoom. Treningov je bilo sicer manj kot v dvoranah, morali pa smo jih seveda prilagoditi. Ocenjujemo, da bodo posledice pomanjkanja treningov v dvoranah najbolj občutili predvsem člani višjih nivojev twirlinga. Naši treningi so zajemali ogrevanje ob glasbi, vaje za moč, raztezne vaje, tehniko telesa in nekaj dela s palico.

Sredi marca smo se zelo razveselili obvestila Občine Cerknica, da spet lahko treniramo v dvoranah. Na treningih smo sedaj še bolj zagnani in pripravljeni na vse. V kritičnih časih so naši vaditelji spodbujali člane, da so pridno trenirali tudi v težkih trenutkih in so skupine ostale povezane, čeprav so bile narazen. Vsi pa si neizmerno želimo, da bi se razmere toliko izboljšale, da bi spet lahko svoje znanje pokazali občinstvu na naših prireditvah in še posebej na tekmovanjih. ■

NŠK Malčki

☞ Diana Komac

V Notranjskem študentskem klubu (NŠK) letos prvič izvajamo projekt NŠK Malčki, ki je v celoti namenjen mladim staršem študentom in njihovim otrokom. Namen projekta je pomagati velikokrat prezrti skupini študentov in dijakov, hkrati pa opozoriti na njihov neugoden socialni položaj. Objavili smo razpis, na katerega se lahko prijavijo študentske družinice, kjer je vsaj eden od staršev redni ali izredni študent ali dijak, ima urejeno članstvo pri Notranjskem študentskem klubu za tekoče študijsko leto in stalno prebivališče v občini Cerknica, Bloke ali Loška dolina. Do darilnega paketa so upravičene tudi vse bodoče mamice, ki mali zaklad še nosijo pod srcem. Razpis je objavljen na naši spletni strani www.nsk-klub.si, kjer so na voljo vloga, natančna navodila in razpisni pogoji. Prijave zbiramo prek navadne ali elektronske pošte od 25. 3. 2021 do vključno 15. 4. 2021. Izbranim na razpisu bomo razdelili uporabne darilne pakete z vrednostnimi boni in različnimi izdelki. Paketek bo prišel prav tako staršem, ki jih bo finančno nekoliko razbremenil, kot tudi otrokom, ki jim bo narisal nasmeh na obraz – kar pa je seveda najpomembnejše. ■

Pomlad v Družinskem centru Cerknica

☞ Julija Perko 📷 arhiv Zavoda Samostojen si

Prvi pomladni mesec letošnjega leta je bil za programe Zavoda Samostojen si precej pester. Še vedno smo v okviru Večgeneracijskega družinskega centra – Točke moči na daljavo izvajali redne dejavnosti, vabilo vsem zainteresiranim še vedno velja. Lahko se pridružite kateremu od tečajev jezikov, skupini EFT tapkanja ali pa nam svoje želje in predloge sporočite na elektronski naslov druzinski.center.cerknica@gmail.com in potrudili se bomo, da jih izpolnimo. Marca smo organizirali tudi poučno in zanimivo predavanje učiteljice **Nine Jelen**, zmagovalke slovenskega izbora za najboljšega učitelja, ki se bo potegovala za zmago v okviru svetovnega izbora najboljšega učitelja/učiteljice Global Teacher Prize. Na enournem spletnem predavanju je učiteljem lokalnih osnovnih šol predala in pojasnila različne metode in pristope k učenju, ki jih uporablja pri delu s svojimi učenci na Osnovni šoli Ivana Škvarče v Zagorju ob Savi. Center za mlade Petka, ki deluje pod okriljem Zavoda Samostojen si, je tudi v marcu nadaljeval

izvajanje individualne učne pomoči, uspešno pa smo izpeljali tudi aktivnost Fotolov na točke s Centrom za mlade Petka. Osnovnošolci so raziskovali Cerknico z okolico in fotografirali različne stvari, ki so bile točkovane glede na težavnost. Prejete fotografije dokazujejo, da so se potrudili po najboljših močeh, zato smo jim pripravili odlične nagrade in jih obdarili z rokovniki, USB-ključki, svinčniki in drugim pisarniškim materialom, da bodo še lažje in uspešneje sledili šolskim obveznostim.

Naj se na tem mestu tudi malo pohvalimo. Neizmerno ponosni smo, da smo marca pridobili status nevladne organizacije v javnem interesu na področju družine. Glede na uspešnost našega delovanja zadnjih let je pristojno ministrstvo ugotovilo, da pomembno prispevamo k dobroti lokalnega prebivalstva, s poudarkom na raznovrstnih družinah. Status nevladne organizacije v javnem interesu je še dodatni dokaz za to, da smo v lokalno okolje dobro umeščeni in da s svojimi dejavnostmi uspešno nagovarjamo raznolike potrebe občanov. ■

topdom

mfm intarzija **30**
let

**Vse za gradnjo
dom in vrt.**

**Prava izbira
za keramiko
in opremo kopalnice.**

Z vami že 30 let!

GRADBENI CENTER

MFM INTARZIJA • PRESTRANEK

www.mfm-intarzija.si

Avtorica: **Tamara Ule**

Klub je delo njegovih članov

Pred štirimi leti smo v našem glasilu že predstavili delovanje Smučarskega kluba (SK) Cerknica od ustanovitve 15. julija 1973, a mnoge dejavnosti, ki so se odvile v našem klubu v zadnjem času, kar kličejo po vnovični predstavitvi.

Smučarski klub Cerknica je družba več kot 210 ljubiteljev zimskih radosti, ki z otroškim veseljem zremo skozi okno, ko zapade prvi sneg, in ne pospravimo smuči v kot niti tedaj, ko v dolinah že kolesarimo v kratkih hlačah. Kljub zaostrenemu epidemiološkemu stanju smo v največji možni meri tudi v preteklem letu sledili osnovnim ciljem delovanja: smučarsko opismenjevanje ter športna vzgoja šolskih in predšolskih otrok, doseganje vrhunskih rezultatov v biatlonu in skrb za množičnost rekreacije vseh občanov, za kar gre gotovo zahvala angažiranemu vodstvu kluba, ki mu že od 2006 predseduje **Franc Žnidaršič**.

Tek na smučeh, biatlon in združenje učiteljev smučanja

Pred dvema letoma so se na vodstvo kluba obrnili občani, ki so delovali na področju biatlona na državni ravni in želeli svojo dejavnost iz sosednje občine prenesti v domače okolje. Po izmenjavi izkušenj smo v SK Cerknica podprli idejo in septembra 2019 na izrednem občnem zboru soglasno podprli ustanovitev sekcije za biatlon in smučarski tek. Tako sedaj tekmovalci v teh panogah zastopajo občino Cerknica in ponosni smo na njihove uspehe. Teh je po zaslugah prizadevnih trenerjev **Romana Hitija** in **Denisa Turšiča** že v kratkem obdobju treniranja obilo in prepričani smo, da jih bo v prihodnje še več.

Že več let smo si v klubu želeli tudi urejenega delovanja naših učiteljev smučanja. Januarja letos je upravni odbor na dopisni seji soglasno sprejel odločitev o ustanovitvi Sekcije učiteljev alpskega smučanja z vodjem **Žanom Rotom**. Na Združenje učiteljev in trenerjev smučanja Slovenije (ZUTS) smo podali prošnjo za včlanitev našega kluba.

Zahtevno »covid-19 leto« tudi za klubske dejavnosti in športnike

SK Cerknica je v letu 2020 nadaljeval svoje poslanstvo učenja smučanja in športnega opismenjevanja čim širšega kroga mladine. V telovadnici v Grahovem smo treninge izvajali dvakrat tedensko, dokler z odloki niso bili prepovedani. Osem učiteljev smučanja in en kondicijski trener vodijo treninge alpskega smučanja, teka na smučeh, rolanja, drsanja, kros pohodov na Slivnico in drugih športov, ki se jih lahko izvaja v naši okolici.

Januarja je na Slivnici zapadlo dovolj snega, da smo s teptalcem snega uredili tekaško progo in progo za smučanje. Presenetil nas je velik obisk občanov na obeh progah in potrudili se bomo, da bomo progi urejali tudi v bodoče.

Po zagotovilih vodje alpske sekcije **Gašperja Šemrova** bomo treninge nadaljevali takoj, ko bodo epidemiološke razmere dopuščale. Starše vabimo, da spremljajo našo spletno in Facebook stran, kjer bomo objavljali novice glede izvedbe treningov otrok.

Center Srebrno jezero Cerknica

Komaj dobro leto nazaj smo kot »cupniki« pričeli s kuhanjem drznih idej o izgradnji centra za tek na smučeh, biatlon in smučanje v Cerknici. Vizionarski pristop vodje sekcije za tek na smučeh in biatlon **Boštjana Uleta** ter podpora **Damijana Sterleta** in neverjetna požrtvovalnost **Petra Pelana** in **Toneta Šege** ter mnogih ostalih članov na čelu s predsednikom Francem Žnidaršičem so nam pokazali, da gre zares.

Območje Srebrno jezero se je zaradi zimske senčne lege, izjemnega posluha lastnikov, Ribiške družine Cerknica in Agrarne skupnosti Cerknica, pozitivne naravnosti sosedov ter dobre dostopnosti izkazalo za dobro lokacijo. Le dober

Organizatorji SK Cerknica državnega pokalnega tekmovanja v biatlonu na Pokljukia 27. 2. 2021 (© SK Cerknica)

mesec je trajalo od oddaje potrebnih vlog, podpisov najemnih pogodb in že je konec aprila 2020 na območje pripeljal prvi gradbeni stroj. Začela se je izgradnja strelišča in že v začetku junija je bilo njegovo odprtje, s tem pa omogočeni kompleksni treningi naših tekmovalcev ter regijskih tekmovalcev biatlona na malokalibrski puški. Tudi najmlajši tekmovalci so poleti začeli z vadbami – izvajali so vaje za moč na novem telovadnem orodju, se pomerili v »kros tekmah« na tamkajšnjem vadbišču in lahko opazovali starejše kolege pri kompleksnih treningih biatlona.

Dela v centru so se konec poletja nadaljevala s polno paro, uspelo nam je izdelati 1,5 km tekaških prog, z razsvetljavo, napeljavo vode za izdelavo snega s hidranti in črpalko. Občina Cerknica je nakupila opremo za izdelavo snega in urejanje prog (dva snežna topova in snežni teptalnik), za kar je s prijavo na razpis pridobila tudi sofinanciranje s strani Fundacije za šport.

Že v začetku decembra lani smo lahko vsi občani uživali v teku na smučeh na izjemno pripravljeni umetno zasneženi prog. Odziv občanov je bil izjemen, le v treh dneh smo našli več kot 200 obiskovalcev. Žal je zatem prišla močna odjuga z dežjem in proggo uničila, ni pa nam vzela zagona. Sredi januarja smo zopet začeli z umetnim zasneževanjem proge, uredili vrhunsko proggo, ponovno je bil obisk uporabnikov enormen, vzdušje v centru pa izjemno. Zaradi toplega vremena je bila progga na voljo od sredine do konca februarja. Lahko se pohvalimo, da so center za treninge uporabljali tudi tekmovalci iz ostalih občin pod okriljem Smučarske zveze Slovenije (SZS), ko treningi na Pokljuki zaradi svetovnega prvenstva v biatlonu niso bili mogoči. Trenutno na ravni župana občine Cerknica **Marka Rutarja** in vodstva kluba potekajo razgovori glede pogojev koriščenja centra za tekmovalce drugih občin pod okriljem SZS. Prepričani smo, da bo sofinanciranje delovanja centra podprla tudi krovna panožna zveza.

Izgradnja centra, klubskih prostorov in prog se ne bi začela in tako gladko potekala brez prizadevnosti in pripravljenosti za delo staršev otrok kluba, članov kluba in ostalih podpornikov. Več kot 2500 ur prostovoljnega dela smo opravili v preteklem letu, izjemno pozitiven pa je bil tudi odziv lokalnega gospodarstva, saj je naše delovanje z materialnimi, storitvenimi ter finančnimi donacijami in sponzorstvi podprlo 42 podjetij!

Vsem gre res velika pohvala; brez njihove nesebične pripravljenosti center, ki bo velika in dolgotrajna pridobitev za lokalno in širšo skupnost, ne bi bil izgrajen.

Prepričani smo, da bo center zaživel in ga bomo občani radi obiskovali in uporabljali še vrsto let!

Bogate izkušnje organizacije športnih dogodkov

V zadnjem letu se lahko pohvalimo z dvema dogodkoma, katerih organizacijo smo kljub težavni covid-19 situaciji prvič izvedli z odliko. Oktobra je v naši občini prvič potekalo državno tekmovanje na tekaških rolgah Ski rolke Cerknica 2020 s traso po občinski cesti od Begunj do Dobca, Kožljeka in Stražišča.

Utrjena progga za sankanje in smučanje na Slivnici, januar 2021 (© SK Cerknica)

Tekmovanje je potekalo v izjemno pozitivnem vzdušju, lokalni prebivalci so ga lepo sprejeli in skoraj pred vsako hišo ob proggi so domačini navijali za tekmovalce – bilo jih je več kot 120 iz trinajstih klubov. Naši učitelji smučanja so pripravili tudi zanimiv poligon za najmlajše nadobudne športnike na rolerjih. Poligon je uspešno prevozilo več kot 50 mladih športnih junakov in vsak je v spomin prejel čisto pravo medaljo. Ob podelitvi pri teniškem igrišču Brunarica pri Sončku je zbrane nagovoril in podelil medalje najbolje uvrščenim športnikom tudi župan Marko Rutar, ki se mu ob tej priložnosti zahvaljujemo za vso podporo pri delovanju kluba.

Na zadnji dan februarja se nas je več kot 30 članov v zgodnjih urah zbralo v športnem centru Pokljuka, kjer se je prvič v organizaciji SK Cerknica odvijalo državno pokalno tekmovanje v biatlonu. Čeprav je bila organizacija tekme precejšen zalogaj, nam je bilo v veliko zadovoljstvo, da je tekmovanje potekalo gladko, za kar smo bili tudi pohvaljeni.

Smeli cilji, idej nam ne manjka!

Skozi izgradnjo prve faze centra Srebrno jezero so dozorevale smeje ideje z drugimi deležniki za nadaljnji razvoj centra in z njim celotnega območja. Ribiška družina Cerknica že načrtuje izgradnjo pretočne mlake za vzgojo rib mladice in ureditev prostora za taborjenje; s Civilno zaščito Cerknica potekajo razgovori za izgradnjo heliporta (na tem območju je že predvideno evakuacijsko središče) ter ureditev sprehajalnih poti, ki bi jih uporabljali občani in varovanci sosednjega DEOS, Centra starejših Cerknica.

Čim prej želimo urediti še dodatnih 3–5 km prog za tek na smučeh in te delno tudi asfaltirati za namen poletnih treningov na rolgah. Trenutno treningi otrok na rolgah potekajo po cestah, rolkarska steza pa bo predvsem otrokom začetnikom zagotovila popolno varnost in jih umaknila s prometnih cest. Načrtujemo tudi izgradnjo manjšega smučišča za prve zavoje na smučeh najmlajših ter ureditev drsališča.

Izgradnji je zelo naklonjena tudi Občina Cerknica, saj je v prostorskih aktih navedeno območje predvideno za razvoj rekreativne in gostinske dejavnosti, kar bi pomenilo razširitev turistične ponudbe območja. Urejen rekreativni center bi zagotovo skozi vse leto privabljal športne navdušence: poleti ribolov, rolganje, vzpon na bližnjo Slivnico, sprehodi ob potoku Cerkniščica, pozimi pa tek na smučeh, prvi koraki najmlajših na smučeh, drsanje.

OBČINA
CERKNICA

Na podlagi 20. člena Odloka o priznanjih Občine Cerknica (Ur. l. RS, št. 33/2005) in 8. člena Poslovnika o delu komisije za priznanja Občine Cerknica objavljamo

JAVNI RAZPIS za podelitev priznanj občine Cerknica.

1. PODELJUJEJO SE NASLEDNJE VRSTE PRIZNANJ OBČINE CERKNICA:

- naziv častni občan/občanka,
- priznanje 12. junij Občine Cerknica,
- zlati taborski znak,
- srebrni taborski znak,
- bronasti taborski znak.

2. KRITERIJI ZA PODELITEV PRIZNANJ

NAZIV ČASTNI OBČAN/OBČANKA

Naziv častni občan/občanka se podeli tako občanom/občankam in drugim državljanom/državljanam Republike Slovenije kakor tudi državljanom/državljanam tujih držav, ki imajo posebne zasluge za napredek in razvoj občine Cerknica ter so dosegli druge izjemne dosežke, pomembne za občino Cerknica.

PRIZNANJE 12. JUNIJ OBČINE CERKNICA

Priznanje Občine Cerknica se podeli posameznikom/posameznicam, skupinam posameznikov/posameznic, društvom ter družbenim organizacijam, javnim zavodom in gospodarskim družbam za življenjsko delo oziroma za izjemne uspehe in dolgoletno delo in aktivnosti na posameznih področjih življenja in delovanja, pomembnih za razvoj občine Cerknica.

ZLATO TABORSKO PRIZNANJE

Zlato taborsko priznanje se podeljuje posameznikom/posameznicam, skupinam posameznikov/posameznic, društvom in družbenim organizacijam, javnim zavodom in gospodarskim družbam za dolgoletno uspešno delo in pomemben prispevek k razvoju občine Cerknica.

SREBRNO TABORSKO PRIZNANJE

Srebrno taborsko priznanje se podeljuje za izjemne uspehe in dosežke, pomembne za razvoj občine, dosežene v zadnjem oziroma krajšem obdobju pred podelitvijo priznanja, posameznikom/posameznicam, društvom in družbenim organizacijam, skupinam posameznikov/posameznic, javnim zavodom in gospodarskim družbam.

BRONASTO TABORSKO PRIZNANJE

Bronasto taborsko priznanje se podeljuje posameznikom/posameznicam, društvom in družbenim organizacijam, skupinam posameznikov/posameznic, javnim zavodom in gospodarskim družbam za uspehe in dosežke, pomembne za občino Cerknica, dosežene v zadnjem oziroma krajšem obdobju pred podelitvijo priznanja, ali za izjemne enkratne dosežke.

Komisija za priznanja Občine Cerknica lahko letno podeli največ:

- eno priznanje naziv častni občan/občanka,
- eno priznanje 12. junij Občine Cerknica,
- eno priznanje zlati taborski znak,
- dve priznanji srebrni taborski znak in
- tri priznanja bronasti taborski znak.

Izjemoma lahko podeli več priznanj v primeru jubilejnih obletnic posameznih pravnih oseb ali v primeru dosežkov, ki so vezani neposredno na projekte, ki jih je vodila občina sama. Poleg kandidatov, predlaganih na podlagi javnega razpisa, lahko dodatne predloge na seji komisije poda župan.

3. PREDLAGATELJI PRIZNANJ

Pobuda za podelitev priznanj lahko podajo Občina Cerknica, podjetja in gospodarske družbe, društva in družbene organizacije, politične stranke ter druge osebe javnega in zasebnega prava.

V imenu Občine Cerknica lahko posamezne predloge oblikuje tudi komisija.

4. VSEBINA IN ROK ZA PREDLOŽITEV POBUDE

Pobuda mora biti pisna in mora poleg natančnih podatkov o kandidatu/kandidatki vsebovati tudi ustrezno obrazložitev ter navedbo, za katero priznanje predlaga kandidata. (Pobuda je lahko podana na obrazcu Predlog za priznanje Občine Cerknica.)

Vabimo vas, da predloge oblikujete in jih predložite najpozneje do petka, 14. maja 2021, ali do tega dne oddate na pošti kot priporočene pošiljke. Za pravočasne se bodo štete vse vloge, ki bodo do roka prispele na sedež naročnika: Občina Cerknica, Komisija za priznanja Občine Cerknica, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica. Vloge morajo biti dostavljene v zaprti kuverti, s pripisom »NE ODPIRAJ – Javni razpis za podelitev priznanj Občine Cerknica 2021«. Na hrbtni strani ovitka morata biti navedena naziv in naslov prijavitelja. Vloge, ki bodo prispele po roku, se ne bodo odpirale in bodo vrnjene naslovnikom.

Številka: 094-0001/2021

Datum: 26. 3. 2021

Komisija za priznanja Občine Cerknica
predsednik
Marko KRANJČ l.r.

Glasbena šola Frana Gerbiča Cerknica objavlja razpis za vpis v šolsko leto 2021/2022

Program	Priporočljiva starost	Opombe
Predšolska glasbena vzgoja	5	brez predhodnega preizkusa
Glasbena pripravnica	6	brez predhodnega preizkusa
Klavir	7–8	sprejemni preizkus
Harmonika	7–9	-//-
Diatonična harmonika	9–11	-//-
Violina	6–8	-//-
Viola	9–13	-//-
Kontrabas	9–18	-//-
Violončelo	7–9	-//-
Kitara	7–9	-//-
Flavta	9–11	-//-
Klarinet, saksofon	9–11	-//-
Rog, trobenta	9–11	-//-
Tuba, pozavna	11–18	-//-
Tolkala	8–11	-//-
Petje	15–24	-//-
Orgle	11–18	-//-

Izobraževanje za program glasba traja 2, 4, 6 oziroma 8 let.

Sprejemni preizkusi za vpis v glasbeno šolo šolsko leto 2021/2022

CERKNICA (sreda)	RAKEK (torek)	STARI TRG (ponedeljek)	NOVA VAS (četrtek)
5. 5. 2021	4. 5. 2021	3. 5. 2021	6. 5. 2021
12. 5. 2021	11. 5. 2021	10. 5. 2021	13. 5. 2021
19. 5. 2021	18. 5. 2021	17. 5. 2021	
26. 5. 2021	za vse oddelke v Cerknici		
25. 8. 2021	naknadni rok za vse oddelke v Cerknici		

Sprejemni preizkusi (preverjanje glasbene nadarjenosti) bodo za vse razpisane roke od 17. do 18. ure.

Za informacije pokličite na tel. 01 70 50 733.

Avtorica: **Marija Hribar**

Od nočnih čuvajev do hišnih zavarovalnih tablic

Nočni »vahtarji«, ki so stražili vasi in trge – predvsem zaradi pogostih požarov –, segajo globoko v srednji vek. Prvotno je bila dolžnost »vahtanja« razdeljena po vrstnem redu hiš. Na Slovenskem se je najprej razvilo požarno zavarovanje, vzpodbujala ga je že cesarica Marija Terezija. Ker so bila poslopja lesena, krita s slamo, kurili so na odprtih ognjiščih, so, ko se je vnelo, zgorele cele vasi. Ognja se kljub gašenju ni dalo ustaviti.

Zavarovanje hiš

Cesarica Marija Terezija je podpirala ustanovitev zavarovalnic in zato izdala več patentov, predvidela je tudi obvezno protipožarno zavarovanje hiš, ki pa je ostalo le na papirju, saj so ljudje to razumeli kot le še en davek. Kranjsko deželno glavarstvo je v začetku leta 1773 izdalo nov požarni in gasilski red. Skupni požarni red je bil znova izdan leta 1787, podroben požarni red pa je Kranjska dobila leta 1795 (Postava za volo ognja na kmetih), kjer je bilo podeželje obravnavano ločeno od požarnih redov za mesta in trge. Požare so skušali omejiti s preventivnimi določili: z vsaj kladro prostora med hišami, umik skednjev od hiš, sajenje visokih dreves, posebno orehov, ki naj bi zadrževala ogenj, primerna oddaljenost peči in ognjišč od lesenih sten.

V 19. stoletju je na slovensko ozemlje širilo posle okrog 25 zavarovalnic; prevladovale so dunajske, graške in tržaške. Najpomembnejša je bila notranjeavstrijska zavarovalnica iz Gradca, ki je imela v Ljubljani svojo direkcijo za Kranjsko, večina zavarovalnic pa je imela v Ljubljani svoje zastopstvo in zastopnike kot zavarovalnica Phönix, ki je bila ustanovljena leta 1860 na Dunaju. Med obema vojnama sta imeli sedež na slovenskih tleh dve zavarovalnici: Vzajemna in Slavija.

Iz cenilnega operata franciscejskega katastra iz leta 1823 je razvidno, da je bilo v tistem času v Cerknici zavarovanih 40 poslopij, na Vrhniki je bila takrat zavarovana ena sama

Hišna zavarovalna tablica Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani (© Marija Hribar)

hiša, v Postojni le nekaj hiš, v Vipavi pa nobena, kar pomeni, da je bila Cerknica daleč pred drugimi trgi.

Požari

Novice o požarih so večkrat zabeležili v Kmetijskih in rokodelskih novicah. V septembrski številki iz leta 1865 je dopisnik Gregor Kebe z Dolenjega Jezera opisal požar in gospodarje opomnil, kako pomembno je zavarovanje poslopij. »Naznanjam silno nesrečo, ki se je nam Jezercem 31. jul. pripetila. Ob pol petih popoldne se je pokadilo iz kozolca, ki je stal sredi vasi, in v pol uri je bila v strašnem plamenu vsa vas, ki šteje 42 gospodarjev. Edino tolažbo imamo gospodarji, ki smo v Gradcu zavarovani. Koren iz Planine, opravnik graške zavarovalnice, brez vsega zadržka nam je brž izplačal čez 4000 gld. Radi bi to srečo v nesreči naklonili vsem ubozim jezerskih pogorelcem, – al prepozno ostane prepozno! Da bi žalostno jezersko pogorišče pač predramilo vse kmetovavce ter jim pokazalo pot do dobrodelnih zavarovalnic! ...«

Nočni čuvaji

Ponoči se je skozi naselje sprehajal nočni čuvaj z laterno in s helebardo (orožje v obliki sulice s široko sekuro in kavljem pod ostjo), ki je imel nalogo, da ob požaru

Hišna zavarovalna tablica zavarovalnice Avstrijski Phönix (© Valentin Schein)

in tudi tatvinah zbudi ljudi. Oglasiti se je moral vsako polno uro; tako je sporočal skupnosti, da je buden in jih varuje. Pisatelj Matevž Hace je v Kroniki stare Streharjeve družine zapisal, »da so imeli v vasi že od davnih časov vaško stražo. Vsak večer so srednjeveško helebardo nosili od hiše do hiše. Vsaka hiša je morala varovati vas po vrstnem redu. Nočna vaška čuvajska služba je bila od desete ure zvečer do štirih zjutraj.«

Nekateri nočni čuvaji so samo izklicevali uro, drugi pa so zraven še zapeli. Na Dolenjem Jezeru se je ohranila naslednja pesmica, ki jo še zna zapeti Tone Lovko - Vardjanov (iz it. guardiano, čuvaj): Ura dvej je žje odbila, gospodarjem naznanila: Varte uogen, varte luč, Buh vam daj svuoyo pomuč, varte uogen, varte luč, Buh vam daj svuoyo pomuč, in svjet Florjan! Ura je dvej, vahtarja frej!

V Cerknici je pred mnogimi leti službo nočnega čuvaja opravljal Kuskov Jože. Tone Kebe je njegovo službo opisal tako: »Prižigal je trške svetilke in ponoči klical ure, čeprav je bila cerkvena ura dovolj glasen znanilec ur. To je bilo v navadi že prej, ko so bili na tem kraju drugi občinski »vahtarji«. Pred njim je ure štel Najdenov Jurij (kot dojenčka so ga našli pred vrati v košari) in prižigal trakove luči, napojene s petrolejem, in bakle. Nočni čuvaji so bili tudi znanilci nočnih požarov. Kaj je bilo lažjega za Jožeta, mežnarjevega sina, stopiti v cerkev in prijeti za vrv srednjega zvona, ki je ljudi opozarjal na požar, nevihte in še kaj ...«

Soseskini čuvaji v Žerovnici

V vaškem ljudskem izročilu je še prisoten nočni čuvaj – vaščan, ki se je med nočno službo napil in kričal po vasi: »Ura je ena, dvej in tri.« V pijanskem navdihu je svoj delovni čas občutno skrajšal! Današnjemu človeku je nerazumljivo, kako so ljudje ob vpitju ob vsaki polni uri sploh spali. Verjetno pa so se nekateri, če vpitja ni bilo, zbudili.

V Žerovnici so se v vaških knjigah ohranili tudi zapisi o soseskinih čuvajih. Za leto 1896 so zapisali, da je gozdni, poljski in ponočni soseskin čuvaj Andrej Telič iz Žerovnice št. 43. »Gozdno in ponočno varstvo je zneska za 56 goldinarjev. Poljsko varstvo je na izbor posestnikov: ali v denarju vsak posestnik 50 kron, ali 5 skupnikov, ali mernik krompirja.«

Za leto 1910 se je za »vaškega polnočnega, poljskega in gozdnega varuha pogodil Andrej Herblan št. 30 za 95 goldinarjev. 1/2 plačila dobi o kresu, drugo 1/2 pa o božiču.« Leta 1914 je bil čuvaj Anton Šega, »ki je prevzel službo varstvo ponoči, po polji in v gozdu za znesek 170 kron. Ako bomo imeli kmetje kaj več krompirja, se mu ga bo dalo od vsakega kmeta eno košaro.« Leta 1916 je službo čuvaja ponovno prevzel Andrej Herblan za znesek 280 kron. »Polovico lona se mu da o kresu, drugo polovico po

koncu leta. In še za po vrhu tega lona bo imel še soseskino Ogrado.« Za leto 1931 so zapisali, da je »varuh Muha za polje in ponoči. Odda se pod sledečimi pogoji: nočno varstvo se mora od enajste ure naprej do dvej ure zjutraj vsako noč brez zgovorov točno po vsi vasi paziti glede ognja. Po spredaj stoječimi pogoji prejme Josip Ponikvar št. 13 letno 1500 din.« Službo nočnega čuvaja v vaških knjigah vasi Žerovnica lahko spremljamo do leta 1942, ko so zapisali, »da se radi obstoječih razmer nočni čuvaj ni pogodil. Razlog: italijanske oblasti odredile, da mora z nočjo vsak biti doma.«

Viri in literatura

1. Arhiv vasi Žerovnica.
2. Golec, Boris: Cerknica. V: Kronika, 2018, št. 2, str. 230.
3. Hace, Matevž: Kronika stare Streharjeve družine, 2. del, 1973.
4. Kebe, Gregor: Od Cerknice iz Jezera. V: Novice gospodarske, obrtniške in narodne, 13. 9. 1865, št. 37, str. 300.
5. Kebe, Tone: Cerknica in njeni ljudje, 1994.
6. Nanger, Rudolf: Kratak pregled razvoja požarnovarnostne zakonodaje na Slovenskem. V: Ujma, 1992, št. 6, 254–259.
7. Škufca, Franc: Zavarovalstvo na Slovenskem, 2003.
8. <https://www.geschichtewiki.wien.gv.at/Versicherungen>

Helebarda – orožje nočnih čuvajev (Vir: Bolha)

Iščemo najstarejše hišne tablice in helebarde v občini Cerknica.

Še vedno iščemo najstarejše hišne tablice v občini Cerknica, akcijo pa razširjamo še na iskanje helebard – orožja v obliki sulice s široko sekuro in kavljem pod ostjo. Vabimo vas, da fotografijo hišne tablice ali helebarde pošljite na urednistvo@slivniskipogledi.si. Izmed avtorjev prispelih fotografij bomo enega izžrebali in mu poklonili knjigo Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz.

Rapalska meja – meja nedaleč od nas

Rapalska pogodba je bila mirovna pogodba, ki sta jo po končani prvi svetovni vojni 12. novembra 1920 v Rapallu, manjšem obmorskem mestecu južno od Genove, podpisali Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS) in Kraljevina Italija. S to pogodbo je bila na politični ravni določena meja med državama in s to mejo so bili tretjina slovenskega etničnega ozemlja ter Istra in del Dalmacije dodeljeni Italiji, ki je v zameno seveda nerada priznala novo nastajajočo državo Kraljevino SHS. Današnja hrvaška Reka z okolico je po Rapalski pogodbi imela status samostojne države, a je bila leta 1924 z Rimskim sporazumom dodeljena Italiji.

Prvi člen Rapalske pogodbe, ki opisuje novo mejo, se začne s stavkom: »Između Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Kraljevine Italije određena je sledeća granica. Od visa Peč (kota 1511), koji je zajednički Italije, Austrije i Kraljevine Srba, Hrvat i Slovenaca do Jalovec (kota 2643.« Nato opisuje potek meje od Triglava, Možica, Porezna, Blegoša, Žiri, Hleviš, Rovt, Hotedršice, Medvedjega Brda ter se v nadaljevanju opisa poteka meje pri Planini glasi: »Zatim do naseljenog mesta Zelše, zatim sljedi liniju koja u početku vodi zapadno od kolskok puta Hotedrščica – Planina ostavljajući naseljena mesta Planina, Unec, Zelše i Rakek Kraljevini Srba Hrvata i Slovenaca.

Od naseljenog mesta Zelše do Čabranke, koja će biti određena na terenu sa opštim pravcem severozaopad – jugoistok, koji vodi prvo po istočnim padinama Javornika (kota 1268) ostavljajući naselja Dolenja vas, Dolenje Jezero i Otok kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, a vrhove (kota 875, 985, 963 Italiji, zatim istočnim padinama Bičke Gore

(1238) i Pleče Gore, ostavljajući Italiji mesto Leskova doline, zatim seče put kod kote 912 zapadno od Škodovnika, prelazi istočno od puta kod kote 1146, istočno od Cifer (k 1399) i dolazi do Čabranske police, koja ostaje italijanskom teritoriju, zajedno sa kolskim putem, koji vodi istočnim padinama Snežnika ...«

Rapalska pogodba je kratka, saj obsega le devet členov; zadnji se glasi: »Ovaj je ugovor sestavljen u dva primerka, jedan srpsko-hrvatski, drugi italijanski. U slučaju spora biće merodajan italijanski tekst, kao jezik poznat svima punomoćnicima.«

Rapalsko pogodbo so v imenu Kraljevine SHS 12. novembra 1920 podpisali: Milenko R. Vesnić kot predsednik vlade, zunanji minister dr. Ante Trumbić ter minister za finance Kosta Stojanović. S strani Kraljevine Italije pa Giovanni Giolitti kot predsednik vlade, zunanji minister grof Carlo Sforza in obrambni minister Ivanoe Bonomi.

Oddelek finančne kontrole Cerknica 9. 1. 1925 (arhiv Valentina Scheina)

S podpisi treh predstavnikov Kraljevine SHS in s tremi podpisi predstavnikov Kraljevine Italije je bila na papirju zapečateni nova meja, ki je bila v naslednjih letih tudi fizično, s postavitvijo mejnih kamnov, umeščena v prostor.

Rapalska pogodba je bila objavljena v Službenih Novinah Kraljevine Srba, Hrvatov in Slovencev, št. 273, z dne 8. december 1920, v srbskem jeziku in v Uradnem listu Kraljevine Srbov Hrvatov in Slovencev, Deželne vlade za Slovenijo, št. 149, z dne 27. december 1920 v slovenskem jeziku.

Varovanje meje

Meja na terenu je postala dejstvo tako za ljudi na eni strani meje kot tudi na drugi strani. Z leti je postajala meja vse bolj vojaško utrjena in varovana na italijanski strani, saj so najprej intenzivno gradili ceste, pozneje pa tudi utrjevali mejo s podzemskimi kavernami in drugimi objekti varovanja meje. Dela so najintenzivneje potekala od leta 1930 do 1941.

Leta 1922 so na italijanski strani meje začeli graditi prve, sprva lesene obmejne objekte mejne službe Guardia di Finanza – GdF kot Kraljeve finančne straže s posebnimi carinskimi in davčnimi pooblastili ter v prvih letih tudi s pooblastili za varovanje meje. Z nenehnim novim utrjevanjem meje pa so na meji zrasli še drugi vojaški in vojaškoobrambni objekti ter objekti fašistične mejne policije, Milizia Confinaria, in fašistične paravojaške organizacije Milizia Volontaria per la Sicurezza Nazionale (MVSN). Prav tako pa so v zaledju meje zgradili nove vojašnice, vezane na obrambo meje, ki pa so po letu 1945 služile tudi kot kasarne Jugoslovanske ljudske armade. V Cerknem, Idriji, Postojni, Pivki, Ilirski Bistrici, Ajdovščini, Vipavi so zrasle nove in mogočne kasarne z namenom varovanja meje, vojaškega utrjevanja in branjenja mejnega zaledja.

Veliko ljudi še danes zamenjuje Guardia di finanza – GdF kot mejno finančno službo in Guardia alla frontiera (GaF) oz. mejno stražo kot italijansko vojaško formacijo na meji in njenem zaledju.

Nekoliko manj znano pa je varovanje državne meje Kraljevine SHS in leta 1929 ustanovljene Kraljevine Jugoslavije tudi na našem prostoru. Za mejno finančno kontrolo je skrbela finančna straža, med domačini bolj znani kot financarji, ki so svojo službo varovanja meje služili skupaj z graničarji kot vojaško obmejno kontrolo. Zaradi varovanja meje so zgradili manjše obmejne objekte, sprva lesene, v poznejšem času pa so nekatere lesene objekte nadomestili zidani objekti, ki so bili v večini zgrajeni le nekaj metrov od meje, nekateri pa tudi v stometrskem obmejnem pasu.

Objekti so bili razporejeni okoli pet kilometrov narazen, tako da so varuhi meje lahko razdaljo večkrat prehodili in s tem zagotavljali varovanje meje in obmejnega pasu.

Razporeditev objektov

Med Uncem in vzhodnim območjem snežniških gozdov je bilo v ta namen zgrajenih več objektov mejne kontrole. Domačini so jih poimenovali kar karavle.

Na meji med Planino in Snežnikom so bili zgrajeni naslednji objekti mejne kontrole.

»Na jugoslovansko-italijanski meji med Rakekom in Uncem: Skupina naših finančnih stražnikov ob državnem mejniku.« Mejni sektor 50 med Hribcami in Stražnikom, na žalost se na konfinu ne vidi njegove številke. (Vir: Ilustrirani Slovenec, tedenska priloga Slovenca z dne 11. april 1926)

Objekt nad Uncem je bil zgrajen pod Starim gradom, danes viden le kot manjši plato, do katerega vodi nekaj betonskih stopnic. Naslednji nad Slivicami je viden le kot izravnava terena z ostanki zidov ter obrambnim suhozidom. Sledi mu objekt mejne straže na Stražniku nad Zelšami, ki je v terenu lepo viden kot izravnava terena. Naslednji objekt je stal v bližini Rjave poti nad Veliko Karlovico, od njega je ostala le močno poškodovana betonska štirna. Objekt na pobočju Javornikov je danes viden kot ruševina ob srednji javorniški cesti. Naslednji objekt mejne straže je bil zgrajen ob Fabriški cesti med Ribiškim kotom in Javorniško steklaro. Manjši lesen objekt finančne službe je stal tudi na Gorici, tam, kjer se nasip prek jezera dotakne kopnega.

Na meji so še danes dobro vidni betonski temelji objekta in vodnega zbiralnika mejne straže, zgrajenega pod ovinkom ceste, ki pelje proti Otoškim dolinam. Naslednji manjši objekt je bil zgrajen pod Kozlovko nad vasjo Laze, temu sledi večji zidan objekt v Špeharjevem lazcu, ki danes služi kot plato za čebelnjak. Med Špeharjevim lazom in Bičkimi lazi so dobro ohranjene ruševine objekta obmejne straže in vodnega zbiralnika, ki je še danes poln vode.

Temelji objekta in vodnega zbiralnika objekta mejne kontrole pred Otoškimi dolinami (© Valentin Schein)

Objekt sem poimenoval kar Komidarjeva stražnica, po sedanjem lastniku parcele. Lahko pa ga poimenujemo tudi po najbližjem Ostrem vrhu. Temu sledi objekt nad Bičkimi lazi, v naravi viden kot izravnava terena z ostanki betonskih temeljev objekta in ohranjenim vodnim zbiralnikom. Je eden izmed redkih, ki je zgrajen nekaj 100 metrov od meje. Objekt pod Bičkimi lazi, imenovan Lepi dol, je bil pred nekaj leti močno poškodovan pri spravilu hlodovine. V svoji bližini ima ohranjeno krožno betonsko strojnično gnezdo, zelo podobno obrambnim položajem, ki so bili zgrajeni ob stavbah italijanske obmejne finančne straže. Ob cesti grad Snežnik–Leskova dolina, dobrih 700 metrov pred Leskovo dolino, so dobro vidni večji ruševinski ostanki objekta obmejne straže. Naslednji objekt, imenovan tudi Bele vode, stoji ob Ernestovi cesti. Ohranjen in obnovljen je objekt finančne kontrole pod Škodovnikom. Pri Cifrah pa

je bil naslednji objekt obmejne straže, ki je danes bolj znan kot lovsko kočjo Paravičeva miza in se nahaja preko današnje slovensko-hrvaške meje. In tako tem objektom ob nekdanji meji sledijo objekti mejne straže vse do Reke oziroma Sušaka z najbolj znanim in na nešteti razglednicah in drugih gradivih upodobljenim mejnim prehodom na rečici Riječini, ki je bila na spodnjem delu svojega vodotoka tudi meja med Kraljevino SHS in Svobodno državo Reko – Stato libero di Fiume. S priključitvijo Reke (Fiume) Kraljevini Italiji leta 1924 pa postane meja med Kraljevino Italijo in Kraljevino SHS, po letu 1929 pa s Kraljevino Jugoslavijo.

Podrobnejše lokacije vseh obmejnih objektov na nekdanji Rapalski meji lahko najdete na spletni strani Rapalska meja, ki jo ureja in z novicami ter terenskimi raziskavami dopolnjuje Društvo rapalska meja (www.rapalskameja.si).

Nekoliko bolj neznana pa je umestitev službe finančne kontrole ali financarjev v širšem obmejnem prostoru. Sedeži finančne kontrole naj bi bili tudi na Rakeku, kjer še danes stoji objekt, namenjen obmejni carini, ki je bila v stavbi nekdanjega sodišča in so jo takrat na novo sezidali. Prav tako naj bi bili uradi mejne finančne straže v Planini, Cerknici, na Gorenjem Jezeru, v Ložu s pisarno, verjetno tudi v Kozariščah in Čabru. Verjetno pa tudi v nekaterih drugih krajih ob meji. Prosimo vas, da nam na elektronski naslov urednistvo@slivniskipogledi.si sporočite, ali kaj veste o službah finančne kontrole na Notranjskem oziroma če še kaj ostaja v spominu domačinov na tej strani meje, čeprav je od takrat preteklo že 100 let.

Štampiljka finančne kontrole z Gorenjega Jezera, datirane 1. avgust 1925 (© Valentin Schein)

Avtorica: **Kristina Zadel Škrabolje** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Stiske otrok in mladostnikov v času epidemije

Epidemija je v zadnjih mesecih bistveno spremenila naša življenja. Zlasti je občutno posegla v duševno zdravje ljudi, v njihov materialni in socialni položaj ter osebno varnost. Negativne posledice najbolj občutijo najranljivejši, kamor sodijo tudi otroci in mladostniki. Zaradi šolanja od doma ter socialne izolacije so utrpeli veliko škodo na izobraževalnem, osebostnem in socialnem področju.

Številni so se pritoževali, da nimajo zadostnih pogojev za izobraževanje od doma (npr. zadovoljive internetne povezave, računalnikov, računalniške opreme). Nekatere družine so poročale, da starši otrokom ne zmorejo ali ne znajo pomagati, saj je učna snov prezahtevna. V Centru za socialno delo Primorsko-Notranjska smo s pomočjo nevladnih organizacij ter Dnevnega centra za otroke in mladostnike Postojna ter Sonček iz Ilirske Bistrice otrokom ponudili učno pomoč na daljavo, ki se je ravno pri mlajših otrocih in mladostnikih izkazala kot izredno dobra in učinkovita.

Upad motivacije

Motivacija za šolsko delo je v času šolanja na daljavo izredno upadla, o čemer so nam poročale šolske svetovalne službe. Skupaj smo iskali načine pomoči otroku in družini. Otroci so opuščali dnevno rutino, nazadovali so pri pridobivanju novega znanja, poglobljale so se učne težave in se vrstile neopravičene odsotnosti na Zoom srečanjih. Zaznali smo tudi povečano odklonilno vedenje do učiteljev, staršev in sošolcev.

Namesto iskanja pomoči in dodatne razlage pri starših ali učitelju so se otroci z izgovori pogosteje zatekali k pretiranemu igranju računalniških igrice ali uporabi spletnih omrežij.

Obdobje mladostništva je obdobje izgrajevanja identitete, spletnja medosebnih vezi in večjih življenjskih sprememb. Epidemija je nekatere procese močno otežila. Pri otrocih, ki so bili že prej na meji teh težav, smo pogosteje zaznavali samopoškodovalno vedenje, izrazitejša so bile duševne stiske (npr. misli na samomor, na pobeg, depresija in anksioznost, apatičnost, strah, občutki osamljenosti in tesnobe). Duševne stiske so dodatno poglobili doživljanje neuspeha pri šolskem delu, neprimerna spodbuda ali pomanjkanje podpore s strani staršev. Pri mladih smo zaznali več neproduktivno preživetega prostega časa z »visenjem« na družbenih omrežjih tudi pozno v noč, zaradi česar so naslednji dan še težje sledili pouku in delali naloge. Upadla je tudi motivacija za zunanje dejavnosti. Nekateri otroci so nam v pogovorih zaupali, da so

pogosteje izpostavljeni medvrstniškemu spletnemu nasilju (npr. izsiljevanje, zasmehovanje). Starejši mladostniki so pripovedovali, da pogosteje posegajo po marihuani in alkoholu.

Vzgojna nemoč se je v družinah, kjer so se starši že prej soočali z njo, še povečala. Družine so zaradi dela in šolanja na daljavo preživele bistveno več časa skupaj kot sicer, kar je vplivalo na povečano nestrpnost v odnosih ter na nesoglasja in prepire.

Različni odzivi

V času epidemije se otroci in mladostniki na stresse, ki jih doživljajo, odzivajo zelo različno. Njihovi odzivi so odvisni od starosti, razumevanja trenutnega stanja, razpoložljivosti kakovostnih informacij o dogajanju, od preteklih izkušenj, siceršnjega stila in strategij odzivanja v stresnih položajih, podpore domačega okolja in drugih dejavnikov. Razumljivo je, da so zaskrbljeni ali prestrašeni, da čutijo jezo zaradi omejevalnih ukrepov, da se njihovo vedenje spremeni in imajo težave pri samostojnem opravljanju dejavnosti, ki so jih prej morda že obvladovali.

Časi epidemije in negotovosti so v različni meri viri stresa tudi za starše, saj se lahko soočajo še z izgubo dohodka ali revščino. Za starše je najučinkovitejši način podpore otrokom ta, da najprej poskrbijo zase in za svoje funkcioniranje ter funkcioniranje družine. Le tako lahko opravljajo svojo starševsko vlogo na način, da otroke pomirijo in jim zagotavljajo občutek varnosti.

Avtorja: **Marko Cvetko, Lili Mahne** Fotografinja: **Lili Mahne**

Etnobotanični kotiček Notranjske

Kmetija Markovi in kmetija Mahne sta udeleženi v projektu Fitokmetije, ki je financiran s strani Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje, v sklopu katerega se je med drugimi dejavnostmi opravil tudi popis uporabnih rastlin na površinah kmetij.

Iz pestrega nabora več kot sto zdravilnih in užitnih rastlin Notranjske smo izbrali manjše število predstavnikov, ki jih bomo v prihodnje podrobneje predstavili z vidika uporabne vrednosti za ljudi. Tokrat opisujemo dve okusni spomladanski rastlini, eno travniško in eno gozdno.

Mala strašnica (*Sanguisorba minor*)

Med prvimi znanilci pomladi so tudi poganjki male strašnice. Listi ob prvem okušanju spominjajo na kumare ali melone, pozneje pa se v ustih razvije zanimiv okus po orehih. To prezimno trdno zelnato trajnico najdemo na sončnih mestih v naravi, še posebej na suhih travnikih z nerodovitnimi tlemi. V preteklosti so njeno korenino uporabljali za zaustavljanje krvavitev (*Sanguis* – kri, *sorbere* – pijati), danes pa njene liste zaradi svežega okusa lahko uporabljamo kot zanimiv dodatek solatam, namazom, nadevom, maslu in mehjemu siru. Kot dober vir vitamina C in provitamina A je dobrodošla spomladanska zelenjava, njene liste pa se lahko tudi posuši in iz njih pripravi okusen čaj. Ta majhna, samonikla

rastlina tudi prijetno diši, zato ni čudno, da je še Francis Bacon priporočal njeno sajenje skupaj z divjim timijanom in vodno meto vzdolž drevoredov, »da bi širile očarljiv vonj, ko bi se sprehajalci z nogami zadevali ob njihove krhke vršičke«.

Čemaž (*Allium ursinum*)

Čemaža oziroma gozdnega česna ni treba posebej predstavljati, velja pa le eno pravilo – če ga ne poznate, ga ne nabirajte sami, ampak v spremstvu nekoga, ki ga pozna. Vsako leto pride do zamenjave čemaža s kakšno strupeno rastlino, tako da je potrebno malce previdnosti. Je pa čemaža na Notranjskem v izobilju. Potrebujemo le malo dobre volje, da pridemo do gozda na Slivnici, in že imamo surovino za pojedino.

Trije recepti za čemaževo pojedino:

Čemaževka – zamesimo navadno kruhovo testo, ga razvaljamo in premažemo z namazom (čemaž drobno nasekljamo, dodamo jajce, kisló smetano, malo soli in popra). Testo zvijemo kot za potico, damo v pekač, da vzhaja, in pečemo na 180 °C približno 30–40 minut. Privoščimo si ga, ko se ohladi.

Čemaževi polžki – postopek je enak kot pri prejšnjem receptu, vendar zvito testo narežemo na za prst debele polžke, ki jih zložimo na pekač, pustimo, da vzhajajo (približno 20–30 minut), ter pečemo na 180 °C približno 20 minut.

Čemaževe mini pite – naredimo slano testo za pite (v skledo damo 300 g moke, ščep soli in z rokami dobro vgnemo 150 g masla, dodamo eno jajce in štiri žlice hladne vode; zgnemo v gladko testo, ki naj v hladilniku počiva dve uri). Nato naredimo nadev kot pri prejšnjih dveh receptih. Testo razvaljamo, ga razrežemo s poljubnimi modelčki ter damo v mini modelčke za pite. Pite napolnimo z nadevom in pečemo 15–20 minut na temperaturi 170–180 °C.

Pa dober tek!

Avtorica: **Mojca Jernejčič** Fotografija: **arhiv RK**

Izobraževanje prostovoljcev

Območno združenje Rdečega križa (RK) Cerknica-Loška dolina-Bloke se je z namenom spodbujanja in promocije prostovoljstva vključilo v projekt Ministrstva za javno upravo, ki projekt tudi financira.

Del urejanja tega področja je tudi osnovno izobraževanje prostovoljcev, ki je bilo že lepo vpeljano in je redno potekalo po krajevnih organizacijah. Za leto 2020 smo pripravili načrt izobraževanj, že oblikovali teme, imeli pripravljene materiale in celo vabila ter z veseljem pričakovali, da se srečamo v čim večjem številu. Pa nam je seveda načrte preprečila epidemija. V skrbi za

naše prostovoljke in prostovoljce in seveda ob upoštevanju vladnih ukrepov smo morali nemudoma odpovedati vsa naša načrtovana srečanja. Obljubili smo si, da se bomo izobraževali takrat, ko bo epidemija mimo, saj gotovo ne bo dolgo trajala. Žal smo se zmotili in treba je bilo razmisliti, katero alternativo bomo ubrali. To je bil res velik izziv; da bi se poslužili sodobnih komunikacijskih sredstev, kot so Zoom, Skype, Snapchat in podobna, nismo upali niti pomisliti. Zavedali smo se, da naše prostovoljke in prostovoljci po večini niso več najstniki, usposobljeni za upravljanje s sodobnimi aplikacijami.

Nekaj časa smo se opogumljali, potem pa se soočili s tehnologijo – in uspeli. Posebej velja poudariti, da ni bilo prav nobenega odpora, ko smo predlagali, da se poizkusimo videti in pogovoriti prek računalnikov. Odziv prostovoljk je bil izredno pozitiven; zagnano so se lotile usposabljanja za uporabo novih programov, ki so omogočali srečevanja. Zavedamo se, da jim ne bi bilo treba, in hvaležni smo, da so sprejele izziv.

Najprej smo poskrbeli za nekaj tehnične opreme, s katero smo pomagali nekaterim prostovoljkam, da so se nam sploh lahko pridružile na Zoom srečanjih. Začeli smo tako, da so se s pisarno povezale prek poslani povezave, da smo se videli in slišali ter osvojili osnovne funkcije, ki omogočajo tovrstno komunikacijo.

Prva štiri srečanja so bila namenjena testiranju in usposabljanju, naslednja pa so bila že čisto pravo izobraževanje – tako, kot ga izvajajo šolarji, študentje in podjetniki – z deljenjem različnih dokumentov, slik in predstavitev.

Zelo smo zadovoljni, da nam je kljub začetnemu dvomu uspelo usposobiti prostovoljke in prostovoljce za skupna srečanja in sestankovanja. V organizaciji RK smo ponosni na prostovoljke in prostovoljce, ki so se bili ne glede na vse pripravljene učiti, naučiti in sodelovati.

Leto 2020 nas je vse skupaj za marsikaj prikrajšalo, po drugi strani pa smo se bili primorani spopasti z novimi izzivi in preizkušnjami. Zato smo bogatejši za nova znanja in spoznanja. Kljub njihovi koristnosti in veliki uporabnosti se bomo z največjim veseljem nekoč spet objeli, sedli za skupno mizo in v živo poklepetali.

ZAPOSILITVENI OGLAS

Zaradi širitve poslovanja iščemo nove sodelavce.

VILIČARIST (m/ž)

**OPERATER STROJA
ZA KARTONSKO EMBALAŽO
- STROJNIK (m/ž)**

VZDRŽEVALEC (m/ž)

Nudimo zaposlitev za nedoločen čas,
s trimesečno poskusno dobo.

Interesenti pošljite prošnjo
na e-naslov: nadja.pozar@eurobox.si
ali po običajni pošti.

d.o.o. Podskrajnik 33, SI-1380 Cerknica

Avtorica: **Katarina Skuk**

Urejena in digitalizirana arhivska zbirka Župnije Cerknica

Župnija Cerknica se ponaša z obsežnim, vsebinsko bogatim in zelo zanimivim arhivom, katerega dokumenti pričajo o delovanju župnije in dogajanju na področju celotne cerkniške dekanije od daljnega leta 1662 do današnjih dni.

Zbirko sestavljajo pisma, dopisi, potrdila, poročila, sezname in zabeleške, oznanila, publikacije, fotografije, notno gradivo, prepisi rojstnih in krstnih ter mrljskih knjig, stari popisi faranov in poročne listine.

Na podlagi Dogovora o urejanju in upravljanju arhivskega gradiva Župnije Cerknica, ki sta ga po predhodni odobritvi župnijskega gospodarskega sveta leta 2018 sklenila župnik **mag. Jožef Krnc** in **Marija Hribar**, direktorica knjižnice, je Župnija Cerknica gradivo začasno predala domoznanskemu oddelku Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica v strokovno obdelavo, kategorizacijo, popis in digitalizacijo.

Tako sodelovanje predstavlja pionirsko delo v slovenskem prostoru in je na začetku postavljalo več vprašanj kot odgovorov, pa vendar se je dobro izšlo ravno zaradi spleta okoliščin in pravih ljudi na pravih mestih, župnika mag. Jožefa Krnc, knjižničarke **Anite Leskovec**, zgodovinarja **Bogdana Urbarja** in direktorice knjižnice Marije Hribar.

Glavnino dela je opravil pokojni Bogdan Urbar, ki je bil kot zaposleni na domoznanskem oddelku eden od pobudnikov, nato pa koordinator in izvajalec tega obsežnega projekta. Nadaljevanje je prevzela njegova naslednica **Katarina Skuk**, ki je po zaključku dela gradivo predala cerkniškemu župniku **Milanu Kavčniku**.

Od začetka marca 2021 se arhiv ponovno nahaja v cerkniškem župnišču, skrbno in pregledno urejen, primerno hranjen ter dostopen tako v materialni kot v digitalni obliki.

© MH

Zadnje hrani tudi Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica kot enega od domoznanskih fondov. Elektronska oblika zbirke župnijskega arhiva obsega okoli 75.000 skeniranih strani in je v knjižnici dostopna v skladu z zakonodajo, ki ureja področje knjižnične in arhivske dejavnosti ter v skladu s predpisi knjižnice.

Urejena zbirka omogoča vpogled v zgodovino naših krajev širšemu krogu ljudi in pomeni neprecenljivo dediščino številnim prihodnjim rodovom.

Slovenke na znamkah

Zbiralka gasilskih simbolov in znamk **Marinka Cempre Turk** se je v okviru projekta Vitrina že šestič predstavila v Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica. Mesec marec je bil primeren čas za razstavo Slovenke na znamkah. Marinka Cempre Turk je skrbno zbrala dosegljive originalne znamke in jih opremila z obsežnimi zapisi o zaslužnih Slovenkah, ki jih je doletela čast, da so se pojavile na znamkah. Živele so v različnih časovnih obdobjih in okoljih, vse pa so odlikovali volja, pogum in znanje, da so se uveljavile vsaka na svojem področju. Poznana so nam imena Barbara Celjska, Ivana Kobilica, Lily Novy, Mira Mihelič, Ida Kravanja, Elvira Kraljeva, dr. Amalija Piskernik, dr. Ljuba Prenner, Tina Maze, Petra Majdič in druge.

Zbirateljstvo je posebna strast, zbirke pa so rezultat zbirateljevih prizadevanj, da oblikuje smiselno zaokrožene vsebinske celote. Radi jih predstavljajo in ob tem ne pozabijo povedati, da se zbirka ves čas nadgrajuje.

Marinka Cempre Turk se je izkazala kot aktivna zbirateljica, ki se lahko pohvali s številnimi razstavami, v življenju pa zbira tudi druge dosežke. Pred leti je bila kot prostovoljna gasilka uvrščena med deset zaslužnih v akciji Ona 365. Pohvaliti gre njeno sistematično delo pri zbiranju znamk. Seveda gre pohvala tudi knjižnici, ki občanom omogoča, da predstavljajo svoje hobije, obiskovalcem pa, da delijo mnenje v knjigi vtisov. O razstavi Slovenke na znamkah so zapisali marsikatero pohvalo. ■

© Ksenija Preželj

Avtorici: **Katarina Hiti Špeh, Andreja Hiti Kužnik** Fotograf: **Robert Kužnik**

Marija Hren, prva režiserka KD Menišija, praznuje

V marcu je praznovala častitljiv jubilej, 90 let življenja, prav posebna gospa, ki je s svojim delovanjem pomembno zaznamovala rodno Menišijo. Marija Hren, upokojena učiteljica zgodovine, je bila namreč kar deset let režiserka v Kulturnem društvu Menišija in s tem močno vplivala na kulturno življenje Menišije.

Po zaključku učiteljevanja pred 30 leti se je gospa Marija vrnila v rodni Bezuljak, kar pa ni pomenilo, da je konec njenega dela z mladimi. Prav v tistem času se je namreč skupina mladih nadobudnih Meniševcev odločila, da obudi tradicijo staršev in starih staršev. Našli so staro igro, ki so jo

Voščilo teti Mari

Preteklost, pa vendar sedanjost. Zadnja kot odsev naših preteklih poti in sledi, ki jih puščamo v ljudeh, ki jih srečujemo. Nekateri od njih ostanejo v naših življenjih, drugi se le malo zadržijo in tretji odidejo dalje. Le redkim pa je dano, da v ljudeh puščajo tako neizbrisne pečate, kot ste jih Vi. Vi ste vedno imeli željo, znanje in energijo, s katerimi ste delali svet lepši.

Velik del svojega življenja ste razdali mladim, ko ste jih poučevali zgodovino, in z gotovostjo lahko rečemo, da vzgoja mladih ni bila le Vaš poklic, temveč tudi Vaše poslanstvo. Ko ste namreč končali z delom v šoli, ste se z veliko poguma odzvali na povabilo mladih Meniševcev in prevzeli režijo iger novonastalega dramskega društva. Naša želja je bila ohranjati tradicijo, ki je nekoč že bila prekinjena, in Vi ste dolga leta predano skrbeli, da skupina mladih ljudi, polnih življenja, nikoli več ni dopustila, da bi tradicija postala le del zgodovine.

Ni nas bilo lahko usmerjati, a Vam je to uspelo. Poskrbeli ste, da je kultura res bila kultura in slovenščina res slovenščina. Skupaj smo brskali po zaprašenih podstrešjih in na oder postavili veliko že pozabljenih, a bogatih iger, s katerimi smo ljudem lepšali večere.

Ne le, da ste vztrajali z nami pri igranju iger, z Vami smo spoznavali tudi lepote naše Slovenije. Predajali ste nam svojo ljubezen do zgodovine in domovine, zato nas na našo mladost še danes vežejo eni najlepših spominov.

V nas ste pustili pečat. Neizbrisen pečat. Brez Vas ne bi bili tu, kjer smo danes, in ne to, kar smo. Zahvaljujmo skupnim spominom bo naša preteklost vedno tudi naša sedanjost.

Teta Mara, ob tej priložnosti bi Vam radi izrazili veliko hvaležnost za ves Vaš trud, predanost in pogum ter ne nazadnje ljubezen, ki ste jo delili z nami.

Hvala, ker ste bili z nami in za nas. Radi Vas imamo.

Ob Vašem častitljivem jubileju Vam iz srca čestitamo in Vam želimo zdravja. Naj Vas še naprej spremljajo vera, upanje in ljubezen.

Igralska družina KD Menišija

pred leti igrali že njihovi starši. V mladostni zagnanosti so kar za kuhinjsko mizo začeli z vajami in kmalu ugotovili, da zagnanost ni dovolj za izpeljavo takšnega projekta. In tu se je začela skupna zgodba Marije Hren z dramsko skupino z Menišije. Nekaj mladih je po nasvetu staršev potrkal na njena vrata in jo zaprosilo za pomoč pri postavitvi igre. Teta Mara, kot so jo klicali vsi igralci, je sprejela pogumno odločitev in prevzela vlogo režiserke, garderoberke, organizatorke ... Tako so se jeseni 1991 začele prave odrske vaje. Zaradi prisotnosti tete Mare so novonastali skupini, ki je praktično začela iz nič, zaupali tudi starejši Meniševci, ki so rade volje pomagali, tako finančno kot z izdelavo novih kulis, šivanjem oblek, rekviziti ... Trud tete Mare in vseh sodelujočih se je tako poplačal s postavitvijo prve igre na oder – Dva para se ženita je ugledala luč sveta 15. marca 1992 v telovadnici begunjske šole.

Prvi igri jih je do leta 2002 pod vodstvom tete Mare sledilo še devet in vsaka ima prav posebno zgodbo. V teh letih se je v igranju kalilo 35 deklet in fantov. Pa ne samo v igranju, tudi v omiki, pravilni rabi slovenščine, spoštovanju kulture, vrednot in domovine. Po vsaki uspešno zaključeni igralski sezoni je teta Mara organizirala tudi daljše izlete, na katerih so si pod njenim vodstvom ogledali pomembne zgodovinske kraje in naravne znamenitosti Slovenije.

Teta Mara je bila pomemben člen Kulturnega društva Menišija in je v teh letih pomagala postaviti tako trdne temelje, da je društvo lahko nadaljevalo s svojim delom tudi po njenem odhodu. Društvo še vedno aktivno deluje in bo letos obeležilo trideset let delovanja.

Ob 90. rojstnem dnevu tete Mare smo se njeni bivši igralci s hvaležnostjo spomnili njenega dela in truda.

Avtorica: **Anja Bajda**

Regijski kino že skoraj vzpostavljen

V Kulturnem domu (KD) Cerknica se trudimo, da tudi v času zaprtih dvoran ostajamo z vami in z mislimi na čas, ko bomo lahko dogodke skupaj spremljali v živo. Posvečamo se trenutnim projektom, pripravljamo nekaj novih, ob tem pa se z grenko-sladkim priokusom trudimo vaše in naše želje po kulturnih dogodkih izpolniti s spletnimi dogodki.

Zavedamo se, da dogodki prek spleta ne prinašajo enakih občutkov kot dogodki v živo, kljub temu pa je kultura tisti segment, ki bogati naše življenje in nam tudi v težkih trenutkih omogoča pobeg v svet misli, zgodb, barv, glasbe, optimizma in razmisleka ...

V marcu smo našo dvorano po kar petih mesecih ponovno napolnili z glasbo. Spletni koncert skupine Fed horses pred praznim avditorijem je bil zagotovo nepozaben dogodek, ki si ga pred dobrim letom nismo znali niti zamisliti. Fed horses – logaška glasbena skupina – s samosvojim country zvokom predstavlja svež obraz slovenske glasbe, ki jo radi slišimo na radijskih postajah. S profesionalno snemalno ekipo smo pripravili čaroben koncert, ki je mnoge pustil brez besed. Pripravljamo ponovitev! Se nam boste pridružili?

V sklopu projekta filmske vzgoje Filmarija, ki ga sofinancira Slovenski filmski center in ki ga izvajamo v sodelovanju s Kosovelovim domom Sežana, Kulturnim domom Postojna in Krpanovim domom Pivka, smo v marcu izpeljali dve brezplačni spletni družinski projekciji čudovitih filmov, ki nas učita sprejemanja drugačnosti, spopadanja z boleznijo in sočutja. Vsega, kar nam v tem času še kako manjka. Dokler nam spremljanje kulture v živo ni omogočeno, se bomo v Kulturnem domu Cerknica trudili, da vam kakšen dogodek ponudimo vsaj prek domačih ekranov. Spremljajte nas na naši prenovljeni spletni strani www.kd-cerknica.si.

Ob odprtju kulturnih ustanov vas bomo z veseljem pospremili v našo posodobljeno dvorano. Projekt Vzpostavitev regijskega kina, financiranega iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, je v polnem zagonu.

© arhiv KD Cerknica

Novi projektor je že pri nas in le še nekaj dni nas loči do zaključenih del in dokončne digitalizacije ter posodobitve dvorane s sodobno kino opremo. Naši partnerji Zavod TV Oron, Osnovna šola Toneta Šraja Aljoše Nova vas in Osnovna šola Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu so pravkar posneli kratke filme o bontonu in resnično se nestrpno veselimo časa, ko bomo lahko novo pridobitev pokazali tudi vam, naši dragi obiskovalci. Z novim projektorjem in posodobitvijo opreme se bo močno povečal nabor filmov za predvajanje in s tem filmski program, v sklopu projekta pa vam bomo ponudili tudi nekaj brezplačnih projekcij, delavnic in kinotečno razstavo.

Ne pozabite na kulturo, na lokalni kulturni dom in vsi skupaj držimo pesti, da se prav kmalu vidimo tudi v živo.

Lepo vabljeni k ogledu del Lojzeta Perka

Razstavo del akademskega slikarja Lojzeta Perka, ki smo jo v Notranjskem muzeju Postojna in Dolenjskem muzeju Novo mesto načrtovali v preteklem letu – ob 40. obletnici umetnikove smrti, zaradi neljubih zapletov z epidemijo postavljamo na ogled v začetku letošnjega aprila.

Približno 25 izbranih likovnih del priznanega notranjskega umetnika bo na ogled od 2. aprila do 12. maja. Poleg obeh omenjenih institucij so jih za razstavo prijazno posodili nekateri zasebni lastniki iz občin Postojna in Pivka, znatno pa razstavo bogatijo tudi dela, ki jih v svoji zbirki hrani Občina Cerknica. Mnoga izmed teh del bodo tokrat prvič predstavljena javno. Razstavo si lahko ogledate v pritličju Notranjskega muzeja.

»Iz pregleda Perkove umetniške zapuščine, v kateri je zbrana štiridesetletna ustvarjalna izkušnja nepretrganega slikarskega dela, je razvidno, da je njegovo ustvarjalnost nesporno prevladujoče zaznamovalo krajinsko snovanje. Pomembno ustvarjalno torišče je umetniku predstavljala notranjska krajina. Resnično jo je odkril šele po letu 1968 in v njej končno našel vse potrebno za celovito umetniško izpoved,« poudarja soavtorica razstave, **Katarina Dajčman** iz Dolenjskega muzeja. ■

✉ Alenka Čuk 📷 Ljubo Vukelič

© Lojze Perko. Vas na Notranjskem, 1975, olje na platnu (iz zbirke Občine Cerknica)

V aprilu ...

Brezplačen vpis

V aprilu in do konca šolskega leta prvošolci vabljeni k brezplačnemu vpisu.

- 🕒 Ob vpisu vas čaka darilna slikanica.
- 🏠 KJUC z enotami

Vsak petek v aprilu

Minute za pravljico

- 🕒 Premiera nove pravljice na YouTube kanalu KJUC
- 🕒 17.00
- 🏠 KJUC

Do 28. aprila

Velikonočna razstava Društva Klasje Cerknica

- 🕒 Sreda, 11.00–18.00
- 📍 Knjižnica Rakek
- 🏠 KJUC in Društvo Klasje Cerknica

Tomaž Čuček: razstava pirografskih izdelkov

- 🕒 Sreda, 11.00–18.00
- 📍 Knjižnica Rakek
- 🏠 KJUC

Anka Čuček: likovna razstava

- 🕒 Sreda, 11.00–18.00
- 📍 Knjižnica Rakek
- 🏠 KJUC

Do 30. aprila

Nagradni Andersenov kviz

- 🕒 Za osnovnošolce devetletke. Vprašalnik dobite v KJUC z enotami in na spletni strani www.kjuc.si.
- 🏠 KJUC

»Avtorski stripi«

- Razstava 11-letnega Jakoba Simšiča
- 🕒 V času urnika cerkniške knjižnice
- 📍 V vitrini mladinskega oddelka cerkniške knjižnice
- 🏠 KJUC

V maju ...

Do 5. maja

Barvni dotiki

- Razstava unikatnih izdelkov Ivanke Kovšca
- 🕒 V času urnika cerkniške knjižnice
- 📍 V razstavni vitrini cerkniške knjižnice
- 🏠 KJUC

LEGENDA: 🕒 Informacije 🕒 Kdaj 📍 Kje 🏠 Organizator

www.lekarnaljubljana.si Veljavnost od 4. 3. do 19. 4. 2021

ZDRAVO

Čas je za nove začetke!

izbrano iz kataloga ugodnosti

KOENCIM Q10 50MG
30 kapsul
Prehransko dopolnilo ni nadomestilo za uravnoteženo in raznovrstno prehrano.

redna cena: 13,82*
cena s Kartico zvestobe

11,06 € + 🍎 **POPUST: 20%**

ALOE OLJE ALOE VERA X2,
50 ml

redna cena: 11,91*
cena s Kartico zvestobe

8,93 € + 🍎 **POPUST: 25%**

PROPOLIS 150 PRŠILO
20 ml
Prehransko dopolnilo ni nadomestilo za uravnoteženo in raznovrstno prehrano.

redna cena: 6,43*
cena s Kartico zvestobe

5,14 € + 🍎 **POPUST: 20%**

STRGALO ZA TRDO KOŽO VITRY
1 kos

redna cena: 14,00*
cena s Kartico zvestobe

11,20 € + 🍎 **POPUST: 20%**

OTROŠKE ZOBNE ŠČETKE SILVER CARE

20% popust

MAZILO ZA USTNICE, NEKOČ IN DANES
10 g

redna cena: 3,95*
cena s Kartico zvestobe

2,77 € + 🍎 **POPUST: 30%**

Za več informacij prelistajte nov **katalog ugodnosti** ali nas pokličite **080 71 17!**

Cene s popustom iz ZDRAVO - kataloga ugodnosti veljajo v enotah Lekarna Ljubljana, specializiranih prodajalnih LL VIVA (v okviru razpoložljivega asortimana) in v Spletni Lekarni Ljubljana na www.lekarnaljubljana.si izključno ob predložitvi Kartice zvestobe Lekarne Ljubljana ter zahtevanega števila jabolk zvestobe, sicer veljajo redne cene. Slike so simbolične, popusti se ne seštevajo. Porudba velja od 4. 3. do 19. 4. 2021 oz. do prodaje zalog.

Avtorica in fotografinja: **Katja Tekavec**

Špajza 2

Šelestenje vetra v krošnjah dreves, ptičje petje, poplesavanje metuljev ter letenje čebel s cveta na cvet. To so prizori, ki v človeku prebujajo notranji mir in ga obdajo z radostjo.

Prav takšen namen ima projekt Špajza 2, ki ga financira Lokalna akcijska skupina (LAS) Notranjska. Glavni cilji projekta se nanašajo na otrokovo odgovornost, hvaležnost ter spoštovanje zemlje, hrane in vseh živih bitij.

V projektu sodeluje več osnovnih šol in ena izmed njih je tudi Osnovna šola »Jožeta Krajca« Rakek – Podružnična osnovna šola »Rudolfa Maistra« Unec.

Projektne aktivnosti potekajo v okviru pouka, interesnih dejavnosti ter oddelka podaljšanega bivanja, razdeljene pa so v tri faze. Vse dejavnosti se odvijajo z namenom ureditve zapuščenega šolskega vrta. Po končanem urejanju bo šolski vrt postal odprta učilnica v naravi. Kozolec, ki je na šolskem vrtu, bomo skupaj z učenci uporabljali kot dodatno učilnico. Cilj projekta je tudi povečati medgeneracijska srečanja ter sodelovanja.

Jeseni smo posadili jablo in češnjo, pred kratkim pa smo se lotili gredice, kjer je bil skalnjak. Predhodno smo

očistili plevel, prekopali smo celotno površino, v zemlji našli ogromno gradbenih ostankov, ki smo jih umaknili, ter gredico ponovno poravnali z zemljo. Namestili bomo skale in prodnike, za okras pa bomo posadili trajnice, v prihodnje pa še enoletnice ali cvetoče čebulnice.

V okviru projekta smo v marcu skupaj z učenci ter učiteljicami posadili asimino. Zasaditev je posnela tudi lokalna televizija TV Oron. **Martina Mramor** iz Društva biodinamikov je z nami podelila svoje znanje o asimini, potem pa smo nadaljevali z okopavanjem gredic, se spoznali z različnimi vrtnimi orodji, posadili podtaknjence ter izdelali ptičje pogače. Otroci so bili navdušeni in vestni pri vrtnih opravilih.

V prihodnjih mesecih, ko bo vreme toplejše, bomo v sklopu projekta Špajza 2 uredili sončno ter senčno stran cvetlične gredice, zeliščni vrt ter posejali mešanico trav in rastlin, ki bo privabljala metulje in čebele. Otroci bodo trajnostno razvijali šolski ekološki vrt, ki bo postal izkustvena podpora izobraževalnega procesa čez celo šolsko leto.

Odpiramo novo delovno mesto:

Prodajnik za tujino

PRIČAKUJEMO

- 2 leti delovnih izkušenj s področja prodaje na tujih trgih,
- aktivno znanje angleškega in hrvaškega jezika,
- zaželjeno znanje nemškega jezika,
- samostojna, komunikativna, proaktivna in dinamična oseba
- samostojno iskanje novih poslovnih partnerjev v tujini

NUDIMO

- zaposlitev za nedoločen čas s poizkusnim obdobjem, enoizmensko delo,
- timsko delo v uspešnem kolektivu

PRIJAVE

- Prijave in informacije na heda@alpod.si in na 01 707 14 02.
- Več na www.Floor-Experts.si in www.alpod.si.

Dobra misel na daljavo

V preteklih letih smo s šolarji radi obiskali stanovalce doma starejših v Cerknici, da smo jim popestrili dan. Letos nam na žalost razmere tega ne dopuščajo, kar pa ne pomeni, da za dobra dela ne obstajajo druge poti. Na Podružnični osnovni šoli »11. maj« Grahovo smo se odločili, da letošnje voščilo ob dnevu žena ponese med starejše generacije. Za njih smo pripravili različne pevske in plesne nastope, recitacije ter razna voščila. Posneli smo jih in jim posnetke poslali po elektronski pošti. Učenci četrtega in petega razreda so za stanovalke izdelali tudi voščilnice in jim zaželeli prijeten praznik. Po besedah delovnih terapevtk je naš podvig naletel na zelo dober odziv, saj so se gospe voščil in pripravljenih nastopov zelo razveselile. Na šolo smo prejeli tudi pisne zahvale stanovalk, ki so bile ob našem dejanju resnično presenečene.

✉ Mojca Mele

Tehnični dan

Načini ocenjevanja znanja so različni. Tako smo imeli v 5. a-razredu tehniški dan, ko so učenci izdelovali hladilno torbo. Po navodilih iz škatle za naravoslovje in tehniko so se s pomočjo lepenkarskega noža lotili rezanja in upogibanja lepenke. Nato so morali ustrezno označiti stiropor in ga s pomočjo žagice narezati na primerne kose določenih dimenzij. Vse skupaj je bilo treba ustrezno zlepiti skupaj.

Učenci so morali v izdelek vložiti veliko truda, uporabljati orodja in naprave, ki jih v današnjih dneh ne uporabljajo pogosto. Pri izdelku so uporabili svoje znanje, predvsem pa spretnosti, da je bil na koncu izdelek lep in uporaben ter sestavljen po navodilih. Izdelke so nato lahko odnesli domov in jih uporabili za shranjevanje ali hlajenje.

✉ Nina Mišič

Svetovni dan poezije na OŠ »Jožeta Krajca« Rakek

»Poezija je prostor, v katerem se srečujemo skozi besedišča vseh barv, ritmov in zvokov, ki ujamejo bistvo človeškega bitja, njegove občutke ter dialog in sporazumevanje. Pesniki širijo brezčasna sporočila in so včasih vzvodi ter priče pomembnim družbenim in zgodovinskim spremembam, včasih pa nam njihovi verzi zgolj pomagajo pri iskanju duševnega miru ali lastnega bistva. Vsak jezik ima svojo poezijo in vsak človek ima svoj ključ do poezije.« (MKL)

Kakor se za najbolj poetični dan v letu spodobi, je bil 21. marec, ko se zima prevesi v pomlad, izbran za svetovni dan poezije. Z njegovim vsakoletnim obeleževanjem svet praznuje eno najvišjih oblik kulturnega in jezikovnega izraza ter identitete. Poezija, ki se je v zgodovini pojavljala v vseh razvijajočih se kulturah in na vseh kontinentih, priča o naši podobnosti v težnji po umetniškem izražanju ter o skupnih vrednotah, ki jih izžareva poezija najrazličnejših avtorjev.

Tudi učenci in učitelji Osnovne šole (OŠ) »Jožeta Krajca« Rakek smo v teh dneh razmišljali o poeziji, iskali skupne značilnosti s pomladjo, postali pesniki, brali različne pesmi, se o tem pogovarjali, risali na vsebino branih verzov, »preoblečili« pesmi v nove podobe, iskali naše »top« pesnike oz. pesnice in delali še marsikaj drugega. Vabljeni, da tudi vi pokukate v svet čarobne poezije.

✉ Silvestra Kotar ✉ arhiv šole

Dan žena 2021: »Danes se je v Grahovem jokalo«

Sodelovanje s starejšimi generacijami ima za šolo velik pomen, saj nas spomni na vrednote, na katere v tem hitrem ritmu življenja velikokrat pozabimo. Na skupnih srečanjih otroci pridobijo znanje in izkušnje, ki jih ne more posredovati nobena klasična šolska razlaga. V tem šolskem letu pa so nas negotove razmere v času epidemije spodbudile k iskanju novih načinov ohranjanja stikov med generacijami. Zavedali smo se, da povezovanja kljub razmeram ne smemo zanemariti, zato smo iskali možnosti varnega sodelovanja. Na dan žena so se zato naši četrtošolci sprehodili po Grahovem in vaščanke presenetili s podoknico. Praznični ponedeljek so s svojim petjem popestrili upokojenim delavkam naše šole in gospem, ki so z našimi šolarji v preteklosti že z veseljem sodelovale. Njihovega odziva smo se zelo razveselili, saj se je ob vsaki podoknici odprlo okno in skozenj pogledal presenečen in nasmejan obraz. Iz odzivov sodeč smo zelo zadovoljni ugotovili, da jim je naš kratek obisk na lep in sončen dan polepšal njihov praznik. Priča smo bili tudi solzam sreče, saj so bile nekatere gospe močno ganjene.

✉ Mojca Mele

SK Cerknica na Alpskem pokalu v biatlonu

Tekmovalna sezona 2020/2021 v biatlonu in teku na smučeh se je zaključila konec marca. Na Pokljuki je med 19. in 21. marcem potekal mednarodni Alpski pokal v biatlonu, ki je štel tudi za državni pokal, na katerem sta občino Cerknica odlično zastopala tekmovalca Smučarskega kluba (SK) Cerknica Kiara Sterle in Jurij Ule. Odvila so se tri tekmovanja, skupaj pa je tekmovalo več kot 150 biatloncev iz šestih držav.

19. marca je na sprinterski tekmi Kiara osvojila vrhunsko 3. mesto, prehiteli sta jo le dve Avstrijki, tako da je bila zmagovalka pokala Slovenije. Tudi Jurij je z odličnim nastopom osvojil 14. mesto, v slovenskem pokalu je bil drugi.

20. marca je bila na zasedovalni tekmi Kiara zopet odlična tretja in zopet zmagovalka pokala Slovenije. Jurij je skupno osvojil 16. mesto, v slovenskem pokalu je bil peti.

21. marca je bila na tekmi super individual Kiara po spletu nesrečnih okoliščin, ko je pred zadnjo strelsko preizkušnjo še vodila, ponovno odlična tretja in zopet

zmagovalka pokala Slovenije. Jurij je osvojil 15. mesto, v slovenskem pokalu je bil sedmi.

Oba tekmovalca iz Cerknice sta nas odlično zastopala tudi na Alpskem pokalu v Forni Avoltri (Italija), ko sta si na individualni tekmi oba pritekla in pristreljala 3. mesti, na sprinterski tekmi pa je bila Kiara šesta, Jurij pa tretji.

Tako sta v skupnem seštevku oba osvojila medalji – Kiara je bila skupna zmagovalka, Jurij pa tretji.

Tekmovalcema, trenerjema **Romanu Hitiju** in **Denisu Turšiču** ter vodstvu SK Cerknica iskrene čestitke!

ŠPORTNI SEMAFOR

Državno prvenstvo v smučarskem sprintu tek na smučeh 2021

Nordijski center Pokljuka – Rudno polje 7. marec

Kiara Sterle, SK Cerknica, 7. mesto (starejše mladinke)

Jurij Ule, SK Cerknica, 12. mesto (starejši mladinci)

Jošt Ule, SK Cerknica, 17. mesto (mlajši mladinci)

Pokal Slovenije v biatlonu, skupinski start, 13. marec 2021

Kiara Sterle, SK Cerknica, 1. mesto

Jurij Ule, SK Cerknica, 7. mesto

Alpski pokal v biatlonu 2021, 18.–21. marec 2021

Šprint (19. 3. 2021) – Kiara Sterle, SK Cerknica, skupno 3. mesto, pokal Slovenije 1. mesto

Šprint (19. 3. 2021) – Jurij Ule, SK Cerknica, skupno 14. mesto, pokal Slovenije 2. mesto

Zasedovalna tekma (20. 3. 2021) – Kiara Sterle, SK Cerknica, skupno 3. mesto, pokal Slovenije 1. mesto

Zasedovalna tekma (20. 3. 2021) – Jurij Ule, SK Cerknica, skupno 16. mesto, pokal Slovenije 5. mesto

Super individual (21. 3. 2021) – Kiara Sterle, SK Cerknica, skupno 3. mesto, pokal Slovenije 1. mesto

Super individual (21. 3. 2021) – Jurij Ule, SK Cerknica, skupno 15. mesto, pokal Slovenije 7. mesto

Skupno Alpski pokal v biatlonu sezona 2020/21

Kiara Sterle, SK Cerknica, skupno 1. mesto

Jurij Ule, SK Cerknica, skupno 3. mesto

Zdravstveno vzgojni center Cerknica

vam ponuja brezplačne preventivne delavnice za odrasle

SPOPRIJEMANJE

- s stresom
- s tesnobo
- z depresijo

- Življenjski slog
- Dejavniki tveganja
- Tehnike sproščanja
- Ali sem fit?

DELAVNICE

- Zdravo hujšanje
- Opuščam kajenje
- Zdrava prehrana
- Gibam se

Individualno svetovanje (Opustitev kajenja)

Zdravstveno vzgojni center
tel.: 01/70 50 150
e-mail: irena.svet@zd-cerknica.si
Cesta 4. maja 17, 1380 Cerknica

Letno poročilo o pitni vodi

Javno podjetje (JP) Komunala Cerknica, d. o. o., izvaja gospodarsko javno službo oskrbe s pitno vodo v občini Cerknica, kjer upravlja osem vodovodnih sistemov. Vodni viri za občino Cerknica in za širše območje so kraški vodonosniki, ki so zelo ranljivi viri pitne vode.

Na omrežju je bilo v letu 2020 skupaj izvedenih 184 mikrobioloških preiskav, od tega 141 na omrežju, 18 med pripravo ter 25 na viru pitne vode, v okviru katerih se ugotavlja prisotnost *Escherichia coli* (E. Coli), koliformnih bakterij in števila kolonij pri 22 °C in 37 °C. Pri 21 vzorcih se je analiziralo še parameter *Clostridium perfringens* in pri 13 vzorcih enterokoke. Prisotnost parazitov se je preverjala enkrat.

Pri 61 vzorcih na omrežju so bile opravljene osnovne kemijske preiskave. Poleg tega se je pri 25 vzorcih ugotavljala tudi prisotnost stranskih produktov dezinfekcije. Sedem vzorcev je bilo odvzetih za preverjanje prisotnosti trihalometanov, ki so stranski produkt dezinfekcije s plinskim klorom oziroma natrijevim hipokloritom, dvanajst vzorcev pa za klorite, klorate in kloride, ki so stranski produkt dezinfekcije s klor dioksidom. Odvzetih je bilo tudi šest vzorcev za aluminij, ki se pri obdelavi vode uporablja kot koagulant.

Vzorčenje v sklopu nadzora:

Vodovodni sistem	Oskrbovana naselja	Notranji nadzor		Državni monitoring	
		Število vzorcev	Skladnih	Število vzorcev	Skladnih
Begunje	Begunje, Bezuljak, Dobec, Kožljek in Selšček	21	20	4	4
Bloška planota	Bločice in Bloška Polica	8	8		
Cajnarje	Bečaje, Cajnarje, Hribljane, Hruškarje, Kremenca, Kruščice, Milava, Pirmane, Reparje, Slugovo in Štrukljeva vas	16	16	2	2
Cerknica–Rakek	Cerknica, Dolenja vas, Dolenje Jezero, Gorenje Jezero, Goričice, Grahovo, Ivanje selo, Laze, Lipsenj, Martinjak, Otok, Podskrajnik, Rakek, Slivice, Unec, Zelše in Žerovnica	46	46	7	7
Osredek–Sv. Vid	Osredek, Čohovo, Jeršiče, Lešnjake, Ravne, Rudolfovo, Sveti Vid, Tavžlje, Zahrib, Zala	15	14	2	1
Pikovnik	Beč, Dolenje Otave, Gorenje Otave, Kržišče, Pikovnik, Stražišče in Župeno	8	8	2	2
Podslivnica	Mahneti, Topol, Podslivnica, Otonica, Brezje in Ponikve	27	24	2	2
Rakov Škocjan	Objekt Centra za šolske in obšolske dejavnosti (ČŠOD)	6	4	2	1

V letu 2020 je bilo od 147 vzorcev, odvzetih v okviru notranjega nadzora na omrežju, sedem vzorcev neskladnih s Pravilnikom o pitni vodi – štirje na segmentu mikrobioloških parametrov in trije na segmentu kemijskih preiskav. Na vodovodnem sistemu Begunje je bil neskladen en vzorec na enem odjemnem mestu. Na vodovodnem sistemu Osredek–Sv. Vid je bil zaradi povečane motnosti neskladen en vzorec. Trije vzorci so bili neskladni v sistemu Podslivnica.

Dva vzorca sta bila zaradi previsoke vsebnosti klora neskladna v sistemu ČŠOD Rakov Škocjan.

V okviru državnega monitoringa sta bila ugotovljena dva neskladna vzorca – eden na sistemu Osredek–Sv. Vid ter eden na sistemu ČŠOD Rakov Škocjan.

Glede vzroka neskladnosti so bili izvedeni ustrezni sanacijski ukrepi in ponovno vzorčenje, ki je dokazalo ustreznost vzorčene vode.

Pohod ob Opečniku do Iške

☞ Štefka Šebalj Mikše

S ceste Sveti Vid–Jeršiče, kjer je najnižja točka, se levo odcepi široka gozdna cesta. Po krajšem spustu navzdol z leve strani priteče Opečnik, ki ima izvir pri Svetem Vidu. Skozi cevast prepust preide na našo desno stran. Nikakor ne gre izpustiti lepo urejenega izvira Babca, h kateremu nas vabi napis »Najboljša voda izvira pri Babci, to čivkajo že vrabci«. Nižje ob poti morda opazimo ostanke mlinov in žag, ki so v preteklosti tu delovali. Pritoki z obeh bregov se pridružujejo Opečniku, njegov tok postaja čedalje glasnejši. Struga skoraj neopazno preide na našo levo stran, čez čas se vrne nazaj na desno. Pri piknik prostoru smo kmalu na razpotju poti. Desno pot vodi do obračališča, levo v Zahrib, mi pa nadaljujemo naravnost navzgor, ob Ogradah, do obračališča na zaključku ceste. Opečnika ne slišimo več, pod Pajkovim gričem je dosegel Iško. Slednja postaja vse glasnejša, v globini zagledamo njeno lesketajočo se vodo in nad njo strmine Mačkovca. Na obračališču opazimo rumeno-rdeče markacije evropske pešpoti E7, ki iz Zavrha zavije navzdol, do Iške, in se potem dvigne v Predgozd, na stičišče z E6. Tudi mi sledimo tem markacijam in prej kot v desetih minutah smo pri Iški. Z izhodišča smo se do Iške spustili za približno 200 m nadmorske višine. Nazaj se vračamo po isti poti. Postanemo ob idiličnem prizoru, kjer se neznamen potoček, čez korenine bukve, izliva v tolmunček ob poti. V daljavi ugledamo zaselek Bukovec in cerkev sv. Lenarta pri Krvavi peči. Spet dosežemo zeleno sotesko Opečnika, ob poti nas pozdravljajo veliki zvončki – kronice. Za celoten pohod, namenjen spoznavanju vzhodnega roba naše občine, bomo potrebovali približno tri ure in pol. ■

Akcija

predel & peletje

MADEROTERAPIJA / 210 €
10 obiskov

VACUSLIM / 130 €
6 obiskov

COOLIFTING / 45 €
GRATIS diamantni piling

PAKETI ZA RAZSTRUPLJANJE, OBLIKOVANJE, UČVRSTITEV TELESA
5+1 **GRATIS** / kozmetika Thalion -15 %

5 x CRYO + KAVITACIJA + LIPO LASER + RF / 150 €

AQUAPEEL / 65 €

KRATKA COFFE BREAK NEGA OBRAZA / 34 €
30 min + **GRATIS** masaža rok

PAKET MADERO (10) + VACUSLIM (6) / 340 €

DEPILACIJA / 2+1 GRATIS
najcenejši predel **GRATIS**

YUMI KERATINSKO VIHANJE TREPALNIC / 36 €

PODALJŠEVANJE TREPALNIC / 49 €

ZOYA LAKI - 20 %

GELISH ROKE + NOGE / 47 €
s kratko pedikuro

TERAPEVTSKA MASAŽA HRBTA / 23 €
30 min

DERMACEUTIC KEMIČNI PILINGI - 10 %

Rihur d.o.o. Pankovska 20, 1380 Cerklja
andi.poddobnik@gmail.com

Savne in kozmetične storitve
SVAROG

031 549 385
www.andifit-svarog.si

KUPONČEK 7 €
pri nakupu nad 50 €

OBVESTILO

Med 1. in 11. aprilom 2021 bodo vse naše knjižnice ZAPRTE.

V tem obdobju je možna
IZPOSOJA KNJIŽNEGA GRADIVA PO POŠTI
(do 2 knjigi). Poštino plača knjižnica.

naročanje gradiva na info@kjuc.si
ali na 017091078

Potrebujemo naslednje podatke:

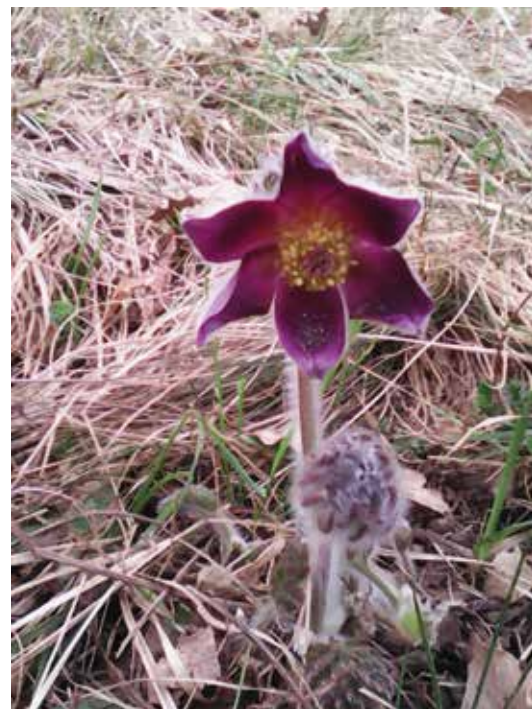
- ime, priimek in št. članske izkaznice;
- točen naslov knjige, ime avtorja;
- naslov, na katerega vam gradivo pošljemo.

Vračilo gradiva ne bo možno.
Zamudnine v tem obdobju ne bomo zaračunavali.

www.kjuc.si

Ponovno na planinskih poteh

Po sprostitvi prepovedi prehajanja med občinami je Planinsko društvo Cerknica takoj razpisalo prvi planinski izlet. Ob tem smo upoštevali navodila Planinske zveze Slovenije glede prevoza, števila udeležencev na enega vodnika in uporabe zaščitnih mask. Na prvi izlet 21. februarja se je v rekordno kratkem času prijavilo razpisano število udeležencev. To potrjuje željo po obisku še drugih hribov, kajti domače smo prehodili po dolgem in po čez, pa ne enkrat. Skladno s programom smo prvi izlet v letu 2021 organizirali na Štajerskem. Povzpeli smo se na Goro Oljko (725 m), prečenje iz Polzele do Lokovice pri Šoštanju. Razdeljeni v dve skupini smo najprej prehodili del Polzele, vse do smerne table za Miklavž (448 m). Na vrhu je cerkev, kjer smo imeli krajši postanek. Nadaljevanje poti je potekalo po širokem hrbtu gozdnatega sveta z majhnimi odstopanji v višini. Vzpon proti Planinskemu domu na Gori Oljka (725 m) smo začeli približno pol ure pred prihodom. Sončno in toplo vreme smo izkoristili za daljši postanek. Pot smo nadaljevali v smeri Šoštanja, a le do glavne ceste, oziroma kraja Lokovica, kjer nas je čakal avtobus. Zadovoljstvo zaradi začetka izletov je bilo veliko. Že naslednjo nedeljo, 28. februarja, smo organizirali še drugi izlet. Odpravili smo se na Malo goro nad Ribnico (963 m). Izlet smo začeli v Ribnici na parkirišču Lepovče (490 m) na koncu industrijske cone. Poti na Sveto Ano (920 m) je več, mi pa smo izbrali tisto po učni poti. Prvi del do Jamarskega doma je pot položnejša, potem pa sledi postopni vzpon do Svete Ane, od koder je lep razgled po Ribniški dolini in širše. Od tod je sledil krajši sestop do planinske kočice, ki pa žal ni bila odprta. Pot smo nadaljevali do zanimivega vrha z geodetskim stolpom in razglediščem ... Imeli smo lep razgled na naselja v Struški dolini. Obrnili smo se proti severu, v smeri Grmade (887 m). Pot do Grmade je potekala na nadmorski višini 800 in 700 m, med vrhovoma Špičnik in Tisovec ter za Ogorelcem, vse do ceste za Velike Poljane, kjer se prične vzpon proti Domu na Grmadi. Sončno in toplo vreme nam je omogočilo daljši postanek pri domu, ki je obratoval. Sledil je še sestop v smeri Velike Poljane (616 m) in do naselja Ortnek (540 m), od koder smo se vrnili domov. ■

ttn AVTO d.o.o

Podskrajnik 17, 1380 Cerknica, tel. administracija: 01 709 78 32/34, tel. kontrolorji: 01 709 78 33

TEHNIČNI PREGLEDI TRAKTORJEV IN TRAKTORSKIH PRIKLOPNIKOV

Traktorji morajo biti tehnično brezhibni:

brez pripetih priključkov,
z urejeno homologacijo za
gozdarske nadgradnje, delujočo
svetlobno in električno opremo,
delujočimi zavorami in
z obvezno opremo.

Dolenja vas	torek	20. 4. 2021	8.00-11.00	Gasilski dom
Dolenje jezero	torek	20. 4. 2021	12.00-15.30	Jezerski Hram
Unec	sreda	21. 4. 2021	8.00-15.00	Gasilski dom
Bločice	sreda	28. 4. 2021	8.00-15.30	Cerkev
Grahovo	četrtek	29. 4. 2021	8.00-15.30	Gasilski dom
Cajnarje	petek	30. 4. 2021	8.00-11.00	Gasilski dom
Sveti Vid	petek	30. 4. 2021	12.00-15.30	Sveti Vid 7, Bavdek
Begunje	ponedeljek	3. 5. 2021	8.00-15.30	Gasilski dom
Begunje	torek	4. 5. 2021	8.00-11.00	Gasilski dom
Grahovo	torek	4. 5. 2021	12.00-15.30	Gasilski dom
Zerovnica	sreda	5. 5. 2021	8.00-15.30	Gostilna pri Stani
Gornje jezero	četrtek	6. 5. 2021	12.00-15.30	Gorenje jezero 4, Andrejčič

Delovni čas tehničnih pregledov na sedežu organizacije: od ponedeljka do petka od 8⁰⁰ do 16⁰⁰, sreda od 8⁰⁰ do 17⁰⁰

Avtor in fotograf: **Izak Hribar Meden**

Veliki in Mali Javornik iz Karlovce

Javorniški masiv v teh zgodnjepomladanskih dneh kar vabi k obisku. Številni vrhovi, od Postojne pa vse tja do Snežnika, merijo celih 20 km v dolžino in jih lahko opazujemo tudi s cerkniške strani, še vedno kažejo zimsko podobo.

To je tudi eden izmed dejavnikov, zakaj se podati na to divje področje, ki je pomembno zatočišče divjim živalim, zaradi svojih pogostih padavin pa pomemben vir za napajanja presihajočih jezer, tako na cerkniški kot tudi na pivški strani. Vrhov v Javornikih je toliko, da bi lahko o njih napisali knjigo in so eden izmed najboljšežnejših delov dinarskega krasa pri nas, le malokateri vrh pa je razgleden, saj je območje

močno poraščeno z listnatim gozdom, zato je obisk v dneh, ko drevesa še nimajo listja, še toliko bolj zanimiv in razgleden. Greben Javornikov se nam ponuja že, ko se vozimo po avtocesti iz Ljubljane in na Uncu zavijemo proti našim krajem. Oblika osrednjih javorniških vrhov, ki praviloma vsi merijo 1200 m in več, spominja na morske valove, prav noben vrh pa ne izstopa. Pozornejše oko lahko iz krožnega krožišča pred Cerknico opazi anteno na enem izmed vrhov, malo pod vrhom pa gol pas brez dreves. To je Veliki Javornik, ki bo poleg Malega Javornika ena izmed naših današnjih glavnih točk.

Iz Cerknice se z avtom, lahko pa tudi peš ali s kolesom, zapeljemo skozi Dolenjo vas, od tam pa nas še približno dva kilometra ločita do začetka pešpoti na Veliki Javornik. Avto pustimo nekje ob cesti, kjer je dovolj prostora, da ne zapremo gozdnih vlak. Po nekaj 100 metrih se usmerimo desno, kjer nam markacije kažejo začetek naše divje poti. Začetek ni pretežak, skozi gozd pridemo do makadamske ceste, ki jo prečkamo, in takoj naprej nadaljujemo po markacijah v gozdu. Po cesti, ki smo jo na kratko prečili, lahko pridemo tudi v Rakov Škocjan. Idej za pohodniške ali kolesarske izlete je res veliko. Pot je dobro označena, zato samo sledimo markacijam, ki nas nekaj časa peljejo tudi po gozdnih cestah, ko pa pridemo do križišča za Poljane, se usmerimo levo in kmalu se začne kar precej strm vzpon proti grebenu Javornikov. A naj vas strmina ne odvrne, da tega krasnega izleta ne bi opravili, saj so mir, spokojnost, divjina in mestoma izjemni razgledi velika motivacija za premagovanje poti. Res je, da na poti najbrž ne bomo srečali soseda ali koga drugega, kot je to običaj na Slivnici, bomo pa odkrili veliko neznanih poti.

Pot na Veliki Javornik je precej enolična, ne zavija ne levo ne desno, samo direktno navzgor, prečimo pa dve gozdni cesti, eno na višini 750 m in drugo na višini slabih 900 m.

V zadnjem delu poti se nam nekaj minut pod vrhom na višini 1200 m pokaže izjemen razgled na Cerkniško jezero z vso okolico, vrh pa je nerazgleden.

Po uspešnem vzponu na Veliki Javornik (1269 m) se usmerimo proti zahodu in sledimo gozdnim stezicam, še lažje pa bo, če se spustimo do gozdne makadamske (zelo urejene) ceste, od koder po slabih dveh kilometrih pridemo do oznak za Mali Javornik, ki je naša druga točka. S ceste zavijemo desno in sledimo oznakam. Po 20 minutah zmerne hoje osvojimo vrh. Vrh je zaraščen, kljub zavidljivi višini, 1220 m, pa razgleda ni. Je pa ta toliko lepši in nenavaden dobrih 200 m pod vrhom, kjer se nam s travnatega pobočja na južnem delu odpre pogled na Snežnik, vadišče Poček, Pivko, hrib Sv. Trojico in še mnoge druge kraje.

Pot po grebenu Javornikov poteka ves čas po meji občin Cerknica in Postojna. Z Malega Javornika se vrnemo na makadamsko cesto in se znova usmerimo proti zahodu – proti smučišču Kalič, kamor bi prišli, če bi po dveh kilometrih spuščanja zavili levo, mi pa se usmerimo nazaj proti Cerknici, torej gremo desno, kar pomeni, da bo pot postala krožna. Po rahlem spuščanju po cesti na Kalič bomo kmalu prišli do oznake za pešpot, kjer smo se vzpenjali na vrh današnjih vrhov. Po pešpoti se vrnemo na izhodišče in naš izlet je zaključen.

Priporočam obisk v suhih dneh; mnogi pohodniki bodo veseli palic, za opisano turo pa izbiramo lepše dni, saj se zna v Javornikih skuhati marsikatera nevihta. Kot radi pravijo – »Javornik je poln dežja«.

Razdalja poti znaša 12 km, višinskih metrov spusta in vzpona se bo nabralo okoli 800 m, za pot bomo porabili od 4 do 5 ur, najbolje pripravljene, ki bodo pot na odsekih skrajšali ali jo odtekli, pa bodo porabili polovico manj.

Stran ureja: **Notranjski regijski park (NRP)**

Žabe pod avtomobilskimi kolesi

Peter Janjič

Vsako leto dvakrat (spomladi in jeseni) smo priče žalostnim podobam na stotine povoženih žab, krastač in drugih dvoživk na cesti Cerknica–Grahovo, ki je »črna žabja točka«. S prometnimi cestami smo ljudje grobo presekali njihove tisoče let stare selitvene poti. V pomladnem času se začnejo iz prezimovališč na Slivnici seliti k vodi, k jezeru, takoj ko se v vlažnih nočeh temperatura dvigne nekaj stopinj nad ničlo. Povozi so velika težava in ob vse gostejšem prometu se lahko zgodi, da lokalne populacije dvoživk izumrejo. Te težave se v NRP zelo dobro zavedamo. Najučinkovitejšo, trajno rešitev predstavlja rekonstrukcija ceste z izgradnjo podhodov. Projekt rekonstrukcije ceste med Cerknico in Bločicami je ogromen finančni zalogaj,

žal pa Direkcija za infrastrukturo, ki mora biti partner pri takem posegu, pravkar že izvaja podoben projekt in se trenutno v še enega ne namerava spustiti. V NRP smo sklenili, da bomo naslednji naravovarstveni projekt posvetili slivniškim krastačam in zagotovili finančna sredstva za izgradnjo varnih prehodov. Do takrat bomo organizirali akcije ročnega prenašanja žab – tako kot to že leta počno številni zagnani domačini, ki dvoživkam v deževnih nočeh pomagajo čez cesto. Zavedamo se, da tako lahko rešimo le manjši del dvoživk, a vsekakor šteje že vsaka krastača, ki živa pride čez regionalno cesto pod Slivnico. ■

Ob povečanem obisku sistematično usmerjanje obiskovalcev

arhiv NRP

V zadnjem mesecu se je ob koncih tedna močno povečal obisk Notranjskega parka. Največ obiskovalcev je na Cerkniškem jezeru in Slivnici, precej pa jih obišče tudi Rakov Škocjan. Park s sodelovanjem z Občino Cerknica, Medobčinskim redarstvom in cerkniško policijo vsak konec tedna usmerja obiskovalce. Ves čas je prisoten prometni redar, ki vozila napotuje na označena parkirna mesta (Dolenje Jezero, pokopališče, Trikotnik pri osnovni šoli Cerknica, zdravstveni dom). Med tednom in vikendi vsakih nekaj ur nadzor opravi policijska patrulja. Na vstopni točki na jezero stoji informator NRP. Ta, če število obiskovalcev preseže mejo, ki jo območje prenese, preusmerja obiskovalce na druge lokacije (Rakov Škocjan, Gorenje Jezero, grad Snežnik). Na konec parkirišča Dolenje Jezero sta bili začasno postavljeni dve kemični stranišči za čas, dokler ne zaživi turistično-informacijski center, kjer so urejene sanitarije. Če straniščne kapacitete ne bodo zadostile potrebam vse večjega števila gostov, občina razmišlja o postavitvi okolju prijaznih dehidracijskih stranišč ali pa javnih sanitarij po zgledu tistih pri parkirišču Trikotnik. Zmanjšanje pritiska obiskovalcev na najbolj občutljivejša območja jezera in zasebna zemljišča je tudi eden od ključnih ciljev projekta LIFE Stržen. ■

Voda spet v naravni strugi ponikalnice Stržen

Hidrotehnik

Cerkniško jezero so v preteklosti sprva poskušali v celoti izsušiti, nato ga spremeniti v stalno jezero in potem spet osušiti. Izvedli so številne posege; tudi izravnave vodotokov na jezeru. Pred posegi je skupna dolžina vseh strug znašala 45 km, potem ko so vijugajoče vodotoke speljali v ravne kanale, pa se je zmanjšala za okoli četrtno (12 km).

NRP se je odločil izravnanim vodotokom povrniti naravne okljuje. Po dveh uspešnih renaturacijah se je s pomočjo evropskih sredstev lotil tudi obnove Stržena. Na novo izkopana stara struga bo daljša in širša od obstoječega kanala, zato se bo tam voda v sušnem obdobju zadrževala dlje. S tem se bodo izboljšali življenjski pogoji za mnoge ogrožene vrste; tudi bobnarico, redko ptico iz vrst čapelj, ki v Sloveniji gnezdi le še na Cerkniškem jezeru. Na boljšem bodo tudi ostale vodne ptice, kot sta kostanjevka in mala tukalica. Povečala se bodo drstitvena območja za ščuke in druge domorodne ribe. Okrepila se bo samočistilna sposobnost vode. Daljše struge pomenijo tudi počasnejše naraščanje vode na polju, kar pomeni manjšo možnost zelo visokih voda. Obnova Stržena se izvaja v okviru projektov Kras.Re.Vita, ki ju sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija, ter projekta LIFE Stržen, sofinanciranega iz mehanizma LIFE. ■

www.smg.si
info@smg.si
salon: 081 603 777
direktor: 040 899 728
svetovalec: 051 660 083
Cesta 4. maja 50a, 1380 Cerknica

SUHOMONTAŽNA GRADNJA

Srečno in zdravo 2021!

STREŠNA OKNA

VHODNA VRATA

LESENA, PVC in ALU OKNA

SMG PRIPRAVA IN IZVEDBA

svetovanje, priprava dokumentacije za Eko Sklad
prevzem skrbi za izvajalce
kvalitetna in celovita prenova

EKO SKLAD

20 - 30 - 50 %
povračilo investicije

Celovita prenova na ključ

Poskrbimo za celovito prenovu na ključ in prevzamemo vse skrbi za izvajalce (vodovodne, elektro inštalacije, talne obloge...) ter usklajevanje med njimi.

Uredimo vso dokumentacijo za pridobitev nepovratnih sredstev Eko Sklada. S pomočjo pridobljenih nepovratnih sredstev Eko sklada pridete do cenejše investicije in na dolgi rok prihranite.

Najdete nas v prodajnem salonu v centru Cerknice (cesta 4. maja 50 a) in na spletu www.smg.si

Sodelujemo z najbolj priznanimi proizvajalci:

lipbled.

PIRNAR.

VELUX

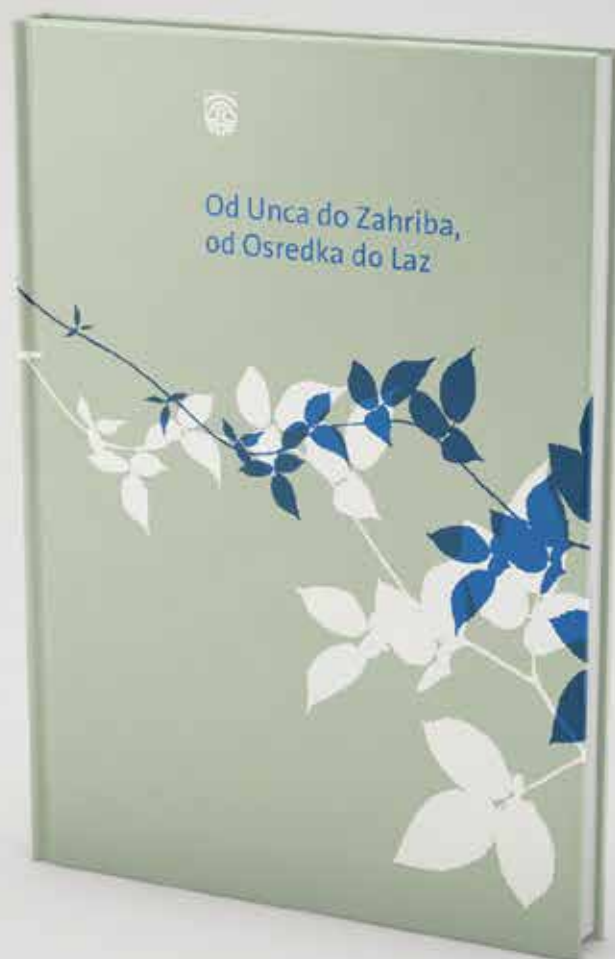
KNAUF

pvcnagode

M SORA

Gradimo s srcem.

KNJIGA O KRAJIH IN LJUDEH OBČINE CERKNICA

Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz

*Zbornik člankov o krajih in ljudeh občine Cerknica, objavljenih
v občinskem glasilu Slivniški pogledi v letih 2014–2020.*

Cena: 25 €. Naročila in prevzem: v Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica
po predhodnem dogovoru (01 709 10 78 ali info@kjuc.si)

Kraji: Cerknica, Beč, Bečaje, Begunje pri Cerknici, Bezuljak, Bločice, Bloška Polica, Brezje, Cajnarje, Čohovo, Dobec, Dolenja vas, Dolenje Jezero, Dolenje in Gorenje Otave, Gora, Gorenje Jezero, Goričice, Gošič, Grahovo, Hribljane, Hruškarje, Ivanje selo, Jeršiče, Korošče, Koščake, Kožljek, Kranjče, Kremenca, Krušče, Kržišče, Laze pri Gorenjem Jezeru, Lešnjake, Lipsenj, Mahneti, Martinjak, Milava, Osredek, Otok, Otonica, Pikovnik, Pirmane, Podskrajnik, Podslivnica, Ponikve, Rakek, Rakov Škocjan, Ravne, Reparje, Rudolfovo, Selšček, Slivice, Slugovo, Stražišče, Sveti Vid, Ščurkovo, Štrukljeva vas, Tavžlje, Topol pri Begunjah, Unec, Zahrib, Zala, Zelše, Zibovnik, Žerovnica, Župeno /
Intervjuji: Miroslav Bavdek, Volbenk Demšar, Marija Devinar, Miro Jenček, Alojz Troha, Janez Koščak, France Kotnik, Miroslav Lekšan, Anton Lunka, Jožef Martinčič, Alojz Matičič, Iva Mulec, Tončka Neškudla, Vinko Otoničar, Franc Perko, Viktor Ponikvar, Vladimir Premrov, Mara Turk, Vladimir Urbanc, Jože Žnidaršič starejši

